

2018 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE DÜZENLENECEK ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI İLE İLGİLİ ŞARTNAME

Başkanlığımızca “Etkili Hutbe Sunumu Yarışması” düzenlenmektedir.

1. AMAÇ:

Etkili Hutbe Sunumu Yarışmasının düzenlenme amacı, personelimizin yeteneklerini geliştirmek, hutbe metinlerini doğru bir şekilde, fonetik ve diksiyon kurallarına uygun, beden dilini yerinde ve etkili kullanarak sunmalarına katkı sağlamaktır.

2. YARIŞMAYA KATILMA ŞARTLARI:

Etkili Hutbe Sunumu Yarışmasına Başkanlığımız taşra teşkilatında görevli asıl, vekil ve sözleşmeli imam-hatip, müezzin-kayyım ve Kur'an kursu öğreticisi unvanlarında görev yapan erkek personel katılabilecektir.

3. MÜRACAAT:

Şartları uygun olan personelimiz, **01–30 Mart 2018** tarihleri arasında bağlı bulundukları müftülüklere şahsen müracaat edebileceklerdir. Eğitim merkezlerindeki kısa süreli kursiyerlerin müracaatları eğitim merkezi müdürlüğünce kabul edilecek ve müracaat dilekçeleri kursiyerin bağlı bulunduğu müftülüğe gönderilecektir. İhtisas ve kıraat bölümü kursiyerlerinin müracaatları ise ilgili eğitim merkezi müdürlüğünce alınacaktır.

Etkili Hutbe Sunumu (Hutbe Okuma) Yarışmasının önceki yıllarda yapılan Türkiye finallerine katılarak birinci, ikinci ve üçüncü olan personelin müracaatı kabul edilmeyecektir.

4. UYGULAMA:

- a) Etkili Hutbe Sunumu yarışmasında değerlendirme; metni doğru okuma, fonetik/diksiyon (ses tonu, vurgu), beden dili (jest, mimik), dinleyenleri etkileme ve göz teması ile minber kullanımı ve kendine güven kriterleri üzerinden yapılacaktır. Yarışmada Ek-4'te sunulan Arapça hutbe metni esas alınacaktır.
- b) İl/ilçe/bölge ve final yarışmalarında okunacak hutbeler EK-5'te yer alan hutbeler arasından yarışmacı sayısınca seçici kurul tarafından belirlenecektir. Belirlenen hutbelerin her birinden altışar nüsha hazırlanarak zarflanacak ve zarflar numaralandırılacaktır. Yarışma öncesinde kura ile belirlenen sıra numarası aynı zamanda yarışmacının okuyacağı hutbeyi belirleyen zarf numarası olarak kabul edilecektir. Zarftan çıkan nüshalar yarışmacı ve seçici kurul üyelerine sırası geldiğinde verilecektir.
- c) Etkili Hutbe Sunumu Yarışmasına il ve ilçe bazında başlanacak ve yarışmaya katılım şartlarına sahip istekli bütün personelin katılması sağlanacaktır. İl ve ilçe birincileri belirlenecek, bunlar arasında il merkezinde yapılacak yarışma sonucunda bölge yarışmasında ili temsil edecek olan il birincisi tespit edilecektir. Bölgelerde düzenlenecek yarışmada Türkiye final yarışmasında bölgeyi temsil edecek bölge birincisi belirlenecektir.
- ç) Kadrosu eğitim merkezlerinde bulunan ihtisas ve kıraat bölümü kursiyerleri arasından yarışmaya birden fazla müracaat olması halinde ilgili eğitim merkezi müdürlüğünce belirlenecek seçici kurul marifetiyle bu şartnamede belirtilen usuller çerçevesinde

yarışma yapılacak, yarışmada birinci olan kursiyerin ismi il birincisinin belirleneceği yarışmaya katılması temin edilmek üzere il müftülüğüne bildirilecektir.

- d) İl ve ilçe yarışmalarının yapılacağı tarih, yarışma tarihinden en az bir hafta önce katılımcılara duyurulacaktır.
- e) İl, ilçe ve bölge merkezlerindeki yarışmalar halkın huzurunda ve daha çok katılımın sağlanması amacıyla cami içinde yapılacaktır. Yarışma yeri, tarihi ve saati çeşitli yollarla vatandaşlarımıza duyurulacaktır.
- f) Yarışmalar için mümkün mertebe öğle ve/veya ikindi namazlarından sonraki saatler tercih edilecektir.
- g) İl, ilçe ve bölge merkezlerindeki Etkili Hutbe Sunumu Yarışmalarına izleyici olarak özellikle din görevlilerinin tamamının katılımları sağlanacaktır.

5. SEÇİCİ KURULLAR:

5.1- Etkili Hutbe Sunumu Yarışması

a) İl/İlçe ve Eğitim Merkezi Seçici Kurulları:

İl ve ilçe merkezlerinde; il veya ilçe müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, fen edebiyat/eğitim fakültesinin Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmenliği bölümlerinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, bir şube müdürü, imam hatip lisesi meslek dersi öğretmenlerinden bir kişi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinden bir kişi, Türk dili ve edebiyatı veya Türkçe öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

Eğitim merkezlerinde; müdürün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden iki eğitim görevlisi, bir şube müdürü, imam hatip lisesi meslek dersi öğretmenlerinden bir kişi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

İlçede yarışmaya sadece bir personelin müracaat etmesi durumunda seçici kurul oluşturulmaz. Bu personel il birincisinin belirleneceği yarışmaya katılmak üzere ile bildirilir.

b) İl Seçici Kurulları:

İl genelindeki seçmelerin yapılmasında il seçici kurulu; il müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, fen edebiyat/eğitim fakültesinin Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmenliği bölümlerinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, imam hatip lisesi meslek dersi öğretmenlerinden bir kişi, Türk dili ve edebiyatı veya Türkçe öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

c) Bölge Seçici Kurulları:

Bölge Seçici Kurul Başkanı Başkanlıkça, kurul üyeleri ise yarışmanın yapılacağı ilin müftülüğüne belirlenecektir. Kurul, -başkanla birlikte- il müftüsü veya bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesi öğretim üyelerinden/görevlilerinden iki kişi, fen edebiyat/eğitim fakültesinin Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmenliği bölümlerinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden iki eğitim görevlisi, imam hatip lisesinden bir meslek dersi öğretmeni, Türk dili ve edebiyatı veya Türkçe öğretmenlerinden bir kişi olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

5.2- Yüksek Seçici Kurul:

Diyanet İşleri Başkanlığınca tespit edilecektir.

5.3- Seçici Kurullar İle İlgili Diğer Hususlar:

Etkili Hutbe Sunumu Yarışması seçici kurulunda dini hitabet ve diksiyon eğitimi almış olanlar tercih edilecektir.

6. DEĞERLENDİRME ESASLARI:

Etkili Hutbe Sunumu Yarışması Seçici Kurulları şu hususlara dikkat eder:

a) GENEL İLKELER:

1. Yarışma sırası ve okunacak hutbe, kura ile belirlenecek ve 15 dakikalık hazırlık süresi tanınacaktır.
2. Etkili Hutbe Sunumu yarışmasına basamak duaları ve ikinci Arapça hutbe kısmı dâhil değildir. Yarışmaya birinci Arapça hutbe duası ile başlanacak, Türkçe hutbe metni okunduktan sonra okunacak kısa Arapça bölümle yarışma tamamlanacaktır.
3. Yarışmacı minbere sarık ve cübbe giyerek çıkacaktır. Cübbenin/sarığın temiz, açık renkli, sade, ütülü, düzenli ve jelatinsiz olmasına dikkat edilecektir.
4. Hutbe duaları usulüne uygun olarak makamsız ve tegannisiz okunacaktır.
5. Yarışmacılara 15 dakikalık süre tanınacaktır.
6. Yarışmacının hatalarından dolayı müdahale edilmeyecektir.

b) NOT BAREMİ:

1. Metni doğru okuma 30 puan,
2. Fonetik/diksiyon (ses tonu, vurgu) 30 puan,
3. Beden dili (jest, mimik) ve göz teması 25 puan,
4. Minber kullanımı, kendine güven ve dinleyenleri etkileme 15 puandır.

c) DEĞERLENDİRME:

1. Her metin hatasından (kelimenin yanlış telaffuzu, kekeleme, takılma, gereksiz ve yersiz tekrar vs.) bir puan düşülecektir.
2. Her fonetik/diksiyon hatasından:
 - a. Vurguların yerli yerince yapılmaması durumunda bir puan,
 - b. Ses tonunun cami ve cemaatin durumuna göre kullanılmaması halinde bir puan düşülecektir.
3. Beden dili (jest, mimik) ve göz teması ile ilgili:
 - a. Abartılı jest ve mimikler kullanılması halinde iki puan,
 - b. Cemaatle göz teması; yeterli ölçüde kurulamadığında üç puan, hiç kurulamadığında altı puan düşülecektir.
4. Minber kullanımı, kendine güven ve dinleyenleri etkileme hususlarının değerlendirmesi Seçici Kurul üyesinin takdirine bırakılmıştır.

Yarışmacıların puanı, yarışma Seçici Kurul Üyeleri tarafından verilen puanların aritmetik ortalamasıdır. Eşitlik olması halinde sırasıyla (not baremindeki) değerlendirmeye esas olan hususlardaki puanlara bakılacak, eşitlik bozulmadığı takdirde kura çekimine gidilecektir.

7. YARIŞMA TAKVİMİ, BÖLGE MERKEZLERİ VE BU MERKEZLERE DÂHİL İLLER:

Yarışma takvimi, bölge merkezleri ve bu bölgelere dâhil iller (Ek-1 ve 2)'de, duyuru metni ise (Ek-3)'te belirtilmiştir.

8. ÖDÜLLER:

Yarışmalarda başarılı olan personele il müftülüklerince teşvik ödülleri verilebilir. Türkiye 1. 2. ve 3.'lerine Başkanlıkça Camiler ve Din Görevlileri Haftası resmi açılış merasiminde aşağıdaki ödüller verilecektir.

Etkili Hutbe Sunumu Yarışmasında dereceye girenlerden:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

Ayrıca, Türkiye Final Yarışmasına katıldığı halde dereceye giremeyen bölge birincilerine 500 ₺ ödül verilecektir.

9. DİĞER ŞARTLAR:

- a) İlgili kurullarca yapılan değerlendirme sonuçları ve kararları bir tutanakla tespit edilerek özel dosyasında saklanır.
- b) İl ve bölge yarışmalarının yapılacağı il müftülükleri, yarışmalarla ilgili koordineyi sağlayacak, ayrıca yarışmacı personelle Seçici Kurul Üyelerinin iâşe ve ibatelerini de karşılayacaktır.
- c) Yarışmaların sonuçları, yarışmaları takip eden hafta içinde il müftülüğüne, bölge final yarışma merkezine, bölge yarışmalarının sonuçları ise aynı süre içerisinde Diyanet İşleri Başkanlığı'na bildirilecektir.
- ç) Yarışma sonuçları, tutanakların Seçici Kurulda görevli bütün üyelerce imzalanmasından sonra ilan edilecektir. Dereceye giren personele mahallince hazırlanan ödüller protokol sırasına göre yetkililerce verilecektir.
- d) İl den bölge merkezlerine yarışmacı olarak gidecek personele ve bölge birincisi olarak Türkiye finallerine katılacak personele görevlendirme onayı alınacak ve mahalli saymanlıkça yol hariç bir gün süreyle yolluk ve yevmiyeleri ödenecektir.
- e) Türkiye finalleri Diyanet İşleri Başkanlığı'nca görüntülü olarak kayda alınacak, Başkanlık bunları yayınlama, çoğaltma ve satma hakkına sahip olacaktır. Final yarışmalarına katılanlara verilen ödüller, "telif hakkı ödemesi" yerine sayılacaktır.
- f) Yarışmalara katılan personel, bu şartname hükümlerini ve seçici kurul kararlarını kabul etmiş sayılacaktır. Şartnamede belirtilmeyen hususlarda veya tereddüt halinde Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kararları geçerlidir.
- g) **İl/İlçe ve bölge seçici kurullarında,**
 - 1) Üye olarak görevlendirilenlerden kurumlarınca yolluk ve yevmiye ödenmeyenlere azami net **100-(Yüz) ₺** ile iâşe, ibate ve yol masrafları,
 - 2) Yüksek Seçici Kurullarda başkan ve üye olarak görevlendirilenlerden kurumlarınca yolluk ve yevmiye ödenmeyenlere azami net **150-(Yüzelli) ₺** ile iâşe, ibate ve yol masrafları, Türkiye Diyanet Vakfınca/Şubelerce karşılanır.

ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI TAKVİMİ**ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI:**

a) İl ve ilçelerdeki yarışmalar ve bunların değerlendirilmesi, seçici kurullar tarafından aşağıda belirtilen tarihte çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimleri aynı tarihte İl Seçici Kurullarına bildirilecektir. İlçe sayısı beş ve beşten az olan illerde İlçe Seçici Kurulları ikinci ve üçüncü olanları da bildirecektir.

b) İl Seçici Kurulları, il birincilerinin seçimi ile ilgili bütün işlemleri aşağıda belirtilen tarihte çalışma saati bitimine kadar sonuçlandıracaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimlerini aynı tarihte Bölge final yarışması merkezi, il müftülüğüne (Bölge Seçici Kurullarına) bildirecektir.

c) Bölge Seçici Kurulları, bölge yarışmalarını aşağıda belirtilen tarihte (Ek-2)'de belirtilen bölge merkezlerinde yapacak, yarışmalarda birinci olanların isimlerini aynı tarihte Başkanlığa bildirecektir.

d) Yüksek Seçici Kurul **IV. Türkiye Etkili Hutbe Sunumu Final Yarışmasını 12 Ağustos 2018 Pazar** günü **Bursa'da** yapacaktır.

ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–30 Mart 2018
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	17 Nisan 2018
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	08 Mayıs 2018
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	27 Mayıs 2018
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	12 Ağustos 2018

**ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI BÖLGE MERKEZLERİ VE BU BÖLGELERDE
YARIŞMAYA KATILACAK İLLER
(Bölge Yarışma Tarihi 27 Mayıs 2018)**

**1. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: MARDİN**

- 1- DİYARBAKIR
- 2- ADIYAMAN
- 3- MARDİN
- 4- BATMAN
- 5- ŞANLIURFA
- 6- GAZİANTEP
- 7- MALATYA
- 8- ELAZIĞ

**2. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: GİRESUN**

- 1- SAMSUN
- 2- GİRESUN
- 3- ORDU
- 4- SİNOP
- 5- AMASYA
- 6- ÇORUM
- 7- TOKAT
- 8- TRABZON
- 9- RİZE

**3. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: K.MARAS**

- 1- ADANA
- 2- OSMANİYE
- 3- KİLİS
- 4- HATAY
- 5- K.MARAS
- 6- MERSİN
- 7- KARAMAN

**4. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: GÜMÜŞHANE**

- 1- AĞRI
- 2- ERZİNCAN
- 3- KARS
- 4- BAYBURT
- 5- ERZURUM
- 6- ARTVİN
- 7- TUNCELİ
- 8- ARDAHAN
- 9- GÜMÜŞHANE

**5. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KONYA**

- 1- SİVAS
- 2- NEVŞEHİR
- 3- KIRŞEHİR
- 4- YOZGAT
- 5- NİĞDE
- 6- KAYSERİ
- 7- AKSARAY
- 8- KONYA

**6. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ÇANAKKALE**

- 1- ÇANAKKALE
- 2- YALOVA
- 3- BURSA
- 4- KIRKLARELİ
- 5- TEKİRDAĞ
- 6- EDİRNE
- 7- BALIKESİR
- 8- KÜTAHYA
- 9- KOCAELİ
- 10- SAKARYA
- 11- BİLECİK

**7. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: AYDIN**

- 1- AYDIN
- 2- ANTALYA
- 3- UŞAK
- 4- MANİSA
- 5- ISPARTA
- 6- İZMİR
- 7- BURDUR
- 8- MUĞLA
- 9- DENİZLİ
- 10- AFYONKARAHİSAR

**8. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KIRIKKALE**

- 1- KIRIKKALE
- 2- ÇANKIRI
- 3- KARABÜK
- 4- BOLU
- 5- KASTAMONU
- 6- ANKARA
- 7- ESKİŞEHİR
- 8- ZONGULDAK
- 9- DÜZCE
- 10- BARTIN

**9. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İĞDIR**

- 1- HAKKÂRİ
- 2- ŞIRNAK
- 3- SİİRT
- 4- VAN
- 5- İĞDIR
- 6- BİTLİS
- 7- MUŞ
- 8- BİNGÖL

**10. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İSTANBUL**

- 1- İSTANBUL

TÜRKİYE ETKİLİ HUTBE SUNUMU FİNAL MERKEZİ: BURSA

TÜRKİYE ETKİLİ HUTBE SUNUMU FİNAL YARIŞMASI TARİHİ: 12 AĞUSTOS 2018

D U Y U R U

**2018 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE
ERKEK DİN GÖREVLİLERİ ARASINDA YAPILACAK
ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI İLE İLGİLİ TAKVİM**

ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–30 Mart 2018
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	17 Nisan 2018
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	08 Mayıs 2018
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	27 Mayıs 2018
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	12 Ağustos 2018
Türkiye finalinin yapılacağı yer:	BURSA

Etkili Hutbe Sunumu Yarışması Ödülleri:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

Ayrıca, Türkiye Final Yarışmasına katıldığı halde dereceye giremeyen bölge birincilerine 500 ₺ ödül verilecektir.

Müracaatlar Müftülüğümüze yapılacaktır. Yarışmalara ait şartname Müftülüğümüzce imza karşılığı tebliğ edilecektir.

ERKEK DİN GÖREVLİLERİMİZE DUYURULUR

ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASINDA OKUNABİLECEK STANDART **HUTBE DUALARI**

Birinci hutbede aşağıdaki dualardan birisi okunarak yarışmaya başlanır:

1)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ * نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ * أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ اتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُ * إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ * قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ

2)

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا * مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ * نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ * اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ * أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ اتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُ * إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ * قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ

Yukarıdaki hutbe dualarından biri okunduktan sonra;

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Denerek hutbe konusuyla ilgili bir ayet okunur. Sonra,

وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

Denerek hutbe konusuyla ilgili bir hadis okunur.

Birinci hutbenin bitiminde aşağıdaki dualardan birisi okunur;

1)

أَلَا إِنَّ أَحْسَنَ الْكَلَامِ وَأَبْلَغَ النَّظَامِ كَلَامُ اللَّهِ الْمَلِكِ الْعَزِيزِ الْعَلَامِ * كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْكَلَامِ * وَإِذَا قُرَأَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ. أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ *

2)

وَقَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
النَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ. أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ. وَ أَسْأَلُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ التَّوْفِيقَ

Not: Yarışmaya basamak duaları ve ikinci Arapça hutbe bölümü dâhil değildir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ

فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْعَاجِزُ

مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ.

İMAN, ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMLILIK

Aziz Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Sonra bir nesil geldi. Namazı zayi ettiler. Şehvet ve dünyevî tutkularının esiri oldular. Onlar bu tutumlarından ötürü büyük bir azaba çarptırılacaklar, ğayyâ’yı boylayacaklardır.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Akıllı kişi, nefesine hâkim olan ve ölüm sonrası için çalışandır. Âciz kişi ise nefsinin arzu ve isteklerine uyan ve buna rağmen hâlâ Allah’tan iyilik temenni edendir.”²

Kardeşlerim!

Din-i Mübin-i İslâm’ın en büyük gayesi yeryüzünde insanı özgür kılmaktır. İman, bizatihi özgürlüktür; Allah’tan başka hiçbir varlığa kul ve köle olmamaktır. İman, aynı zamanda nefsin hevâ ve heveslerine, istek ve arzularına, şehvet ve tutkularına teslim olmamaktır. Kur’an-ı Kerim’in ifadesiyle hevâsını, nefsânî arzularını ilah edinmemektir.³ Tıpkı Yusuf Peygamber gibi zindanlara atılmayı göze almak, fakat asla nefsin şehvet ve tutkularına esir olmamaktır. Onun kötülüğü emretmesine⁴ imkân vermemektir. Nefsi Allah’ın razı olacağı özgür bir nefis kılmaktır. Onu terbiye ve tezkiye edip kurtuluşa erktir.⁵ Unutmayalım ki eğitilmeyen nefis ve iradeler, önce hevânın, arzu ve isteklerin, şeytanın, sonra da başkalarının esiri olmaya mahkûmdur. Her yanlış tutku ve bağımlılık, imanın insanda gerçekleştirmek istediği hedeflerden bizleri uzaklaştıracaktır.

Kardeşlerim!

Ne yazık ki bugün, nefislerin şımartıldığı, iştahların kabartıldığı, şehvetlerin kamçılandığı, doyumsuzluğun arttığı, hızın ve hazzın olabildiğince yaygınlaştığı bir zaman diliminde yaşıyoruz. Bunun içindir ki, çocuklarımızı, gençlerimizi, gelecek nesillerimizi hatta tüm insanlığı tehdit eden zararlı alışkanlıklar ve madde bağımlılıkları maalesef gün geçtikçe yaygınlaşıyor. Taklit, özentî, arkadaş, çevre, merak, kişilik ve irade zafiyeti gibi sebeplerle nesiller, bu kötülöklere kolayca müptela olabiliyorlar.

Tutku ve bağımlılıklar saymakla bitmez. Sigara, alkol, uyuşturucu, kumar ve teknoloji bağımlılığı, bugün, insanlığı kuşatan belli başlı zararlı alışkanlıklar arasındadır. Sigara bağımlılığı derken, dünyada her yıl 6 milyon insanın, yani her 10 saniyede bir insanın ölümüne yol açan bir illetten söz ediyorum. Alkol bağımlılığı derken, dünyada her yıl 320.000 gencin, toplamda 2,5 milyon insanın ölümüne yol açan bir belâdan söz ediyorum. Alkol bağımlılığı derken dünyada cinayetlerin % 85’ine, tecavüzlerin % 50’sine, trafik kazalarının % 60’ına, şiddet olaylarının % 50’sine kadına

karşı şiddetin % 70’ine neden olan bir marazdan söz ediyorum. Uyuşturucu bağımlılığı derken, gelecek nesillerimizi tehdit eden, kullanımı ilkokullar seviyesine kadar inmiş bulunan bir zehirden bahsediyorum. Alkol ve uyuşturucu bağımlılığı derken insanda düşünme kabiliyetini, akıl ve iradeyi işlemez hale getiren bir hastalıktan söz ediyorum. Kumar bağımlılığı derken, ömrü, sağlık, zekâ ve enerjiyi tüketen, mal ve serveti heder eden bir günahattan söz ediyorum. Talih ve şansa bağlı oyunlarla emek harcamaksızın, alın teri dökmeksizin, kolay ve haksız kazanç elde etmekten söz ediyorum.

Teknoloji bağımlılığı derken, televizyon, telefon, tablet ve bilgisayar karşısında ömür tüketmekten, asıl sorumluluklarımızı, kendimizi, ailemizi ve çocuklarımızı ihmal etmekten, işleri aksatmaktan, samimiyetten uzaklaşmaktan, yalnızlaşmaktan, kısacası hayattan kopmaktan söz ediyorum. Teknoloji bağımlılığı derken sanal ortamlarda işlenen cürüm ve günahlardan, haramlardan bahsediyorum.

Aziz Kardeşlerim!

Bütün bu bağımlılıklar her şeyden önce Rabbimizin bizlere bahşettiği akıl, irade, sağlık, zaman, mal ve servet gibi nimetlere karşı nankörlüktür, emanete ihanettir. Çoluk-çocuğumuzun nafakasını çöpe atmaktır, israftır. Eşlerimizin, çocuklarımızın, yakınlarımızın ve arkadaşlarımızın haklarını ihlal etmektir. Ailelerin parçalanma sebebidir. Çocukları sokağa ve suça teşvik etmektir. Aile içi şiddet, cinayet, zina, fuhuş, sahtekârlık, dolandırıcılık, hırsızlık ve zimmete para geçirme gibi suçların ve ahlaksızlıkların toplumda artma nedenidir. Üretim ve iş gücü kaybı gibi ekonomik sorunların, hak, hukuk ve güven duygusunun zedelenmesi gibi toplumsal sorunların ve huzursuzlukların sebebidir. Unutmayalım ki bütün bu bağımlılıklar, illegal yapıların da oluşma zeminidir.

Kardeşlerim!

Hem dinimizce yasaklanmış hem de her biri birer hastalık olan bu bağımlılık ve kötü alışkanlıklardan, çocuklarımızı ve gençlerimizi koruma hususunda temel görev, anne ve babalara, ailelere ve ilgili kurumlarımıza düşmektedir. Aileler olarak göz aydınlığımız olan yavrularımızı güzel yetiştirelim ki, onlar dinimizin güzellikleriyle buluşsunlar! İmanın ve gerçek özgürlüğün tadına varsınlar! Hiçbir zaman inançsızlık girdabına düşmesinler! Yüce ideallerin, büyük hedeflerin insanı olsunlar! Onlarla sağlıklı ve doğru bir iletişim kuralım ki, onlar hep iyilerle tanışıp onlarla arkadaşlık etsinler! Tutku ve bağımlılıkların tuzağına ve kötü yollara düşmesinler! Onlara güzel örnek olalım ki, onlar güzel ahlâk sahibi salih insanlar olsunlar! Daha yaşanılabilir bir dünya, daha güzel bir gelecek için, geliniz, hep birlikte el ele verelim!

Hutbemi Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’in bizlere öğrettiği bir dua ile bitirmek istiyorum:

“Allah’ım! Helâl olan nimetlerinle yetinmemi, haramlardan müstağni olmamı ihsan eyle! Fazlı kereminle beni senden başkasına muhtaç eyleme!”⁶

¹ Meryem 19/59.

² Tirmizî, Sıfâtü’l-kıyâme, 25.

³ Câsiye, 45/23.

⁴ Yusuf, 12/53.

⁵ Şems, 91/9.

⁶ Hâkim, De’avât, No:1973.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ فَاسْتَقِم

İMAN VE İSTİKAMET ÜZERE OLMAK

Aziz Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Rabbimiz Allah’tır” deyip de istikamet üzere dosdoğru yolda yürüyenler için ne bir korku vardır ne de onlar üzüntü çekeceklerdir. İşte onlar, cennet ehlidir. Amellerinin karşılığı olarak orada ebedî kalacaklardır.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Allah’a iman ettim de! Sonra da dosdoğru ol!”

Kardeşlerim!

Bu kutlu ifadeyi sahabeden Süfyan b. Abdullah es-Sakafi (r.a) naklediyor. Diyor ki: “Ya Resulallah! Bana İslâm hakkında öyle bir söz söyle ki, senden sonra bu konuda hiç kimseye bir şey sormayayım.” Resulullah Efendimiz (s.a.s) buna az, öz ama kapsamlı bir cümleyle şöyle cevap veriyor: “Allah’a iman ettim de! Sonra da dosdoğru ol!”²

Evet, kardeşlerim, Peygamber Efendimiz (s.a.s), bu sözünde İslâm’ı, kalbe ve hayata dair iki kavramla ifade ediyor: İman ve İstikamet... İman ettim diyerek dosdoğru yola çıkmak ve bu yoldan hiç sapmadan, savrulmadan cennetle, cemâlullahla müşerref olana kadar dosdoğru ilerlemek...

Aziz Kardeşlerim!

Her gün her namazın her rekatında okuduğumuz Fatiha suresinde, (إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ) “(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız Senden yardım dileriz” diyerek tevhid inancımızı dile getiriyoruz. Sonra da (هَدِنَا) “Bize sırat-ı müstakimi göster, bizi dosdoğru yola ilet!” diye Rabbimize dua ve niyazda bulunuyoruz. Aynı surede sırat-ı müstakimin, dosdoğru yolun mahiyeti şöyle ifade edilir: (صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ) “Nimetine erdirdiklerinin yoluna ilet!” Ve son olarak da, (غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ) “Gazaba uğramışların yoluna da, doğrudan sapmışların yoluna da değil!” diyerek niyazımızı, yakarışımızı ifade ediyoruz.

Her gün okuduğumuz bu sureden öğrendiğimize göre sırat-ı müstakim, yeni bir yol değildir. Daha önce üzerinden gidilmiş, tecrübe edilmiş bir yoldur. Kimi o yolun hakkını vermiş nimete kavuşmuştur. Kimi o yoldan sapmış dalaletе düşmüştür. Kimi de o yoldan çıkmış gazaba duçar olmuştur. Unutmayalım ki başka bir ayette Rabbimiz, nimete kavuşanların, sırat-ı müstakim üzere olanların peygamberler, sıddıklar, şehitler ve salihler olduğunu bildiriyor; Allah’a ve Resûlü’ne itaat edenlerin onlarla birlikte olacağı müjdesini veriyor.³

Kardeşlerim!

Şu imtihan dünyasında istikamet sahibi olmak oldukça zordur. Nefis ve şeytan, heva ve hevesler, arzu ve istekler, menfaat ve ihtiraslar, bağımlılık ve tutkular, güç ve dünya tutkusu, sürekli iman ve istikametimize zarar veren, bizleri hidayetden dalaletе sürükleyen unsurlardır. Bu sebeple imtihanı, ancak Rabbimizin lütuf ve inayetiyle, sadık iman, samimi niyet, sahih bilgi ve salih amellerle kazanabileceğimizi bilmeliyiz. Bunun için daima her türlü niyet, kalp ve düşüncelerimizde, her türlü dil, üslup, söz ve söylemlerimizde, her türlü iş, eylem, tutum ve davranışlarımızda doğruluk ve istikamet sahibi olup olmadığımızın muhasebesini yapmalıyız. Gerçekten bugün Müslümanlar olarak bizler “iman ve istikamet” noktasında nerede duruyoruz? Kur’an’ın yanında, Peygamberimizin tarafında mıyız? Hakkı istiyor, hakikati arıyor muyuz? Akıl ve irademizi hak ve hakikat yolunda kullanıyor muyuz? Her işimizin doğru, her sözümüzün hak olmasına özen gösteriyor muyuz?

Kıymetli Kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz (s.a.s) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyor: “Kalp istikamet üzere olmadan kişinin imanı istikamet üzere olamaz. Dil istikamet üzere olmadan kişinin kalbi istikamet üzere olamaz. Komşusu kötülüklerinden emin olmayan kişi de cennete giremez.”⁴ Buna göre kalp ve dil istikamet üzere olmadan iman istikamet bulamaz. Kişinin ahlakı doğruluk ve dürüstlük üzerine yönelmeden nefsi istikamet bulamaz. Hal ve hareketleri istikamet üzere olmayan kişinin bütün emekleri boşa gider. Ahlaki nitelikleri ve huyları istikamet üzere olmayan kişinin manevi gelişmesi mümkün değildir.

Kardeşlerim!

Ne mutlu istikamet üzere olanlara! Ne mutlu dosdoğru olanlara!

Hutbemi Kur’an-ı Kerim’de bize öğretilen ve akl-ı selim sahiplerinin yaptığı bildirilen bir dua ile bitirmek istiyorum.

رَبَّنَا لَا تُخِزْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

“Rabbimiz! Bizi doğru yola erdirdikten sonra kalplerimizi saptırma! Bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız Sensin.”⁵

¹ Ahkaf 46/13-14.

² Müslim, İman, 62.

³ Nisâ 4/69.

⁴ İbn Hanbel, III, 199.

⁵ Âl-i İmrân, 3/8.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً، فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،

وَأَذْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ، وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ.

İMANIN ŞUBELERİ

Aziz kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor: “İman edip de imanlarına zulüm karıştırmayanlar... İşte güven onların hakkıdır. Onlar, hidayet üzere olanlardır.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Sevgili Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “İman, yetmiş küsur şubeye ayrılır. En üst derecesi ‘La ilahe illallah’ sözüdür. En alt derecesi ise yolda insanlara eziyet veren şeyleri kaldırıp atmaktır. Hayâ da imandan bir şubedir.”²

Saygıdeğer Müminler!

İman, sadece dil ile kalp arasında biten bir akit değildir. İman, bütün bir varlığı yorumlayan en temel değerler manzumesidir. Bu değerler manzumesinin mihveri ise Allah inancıdır. Allah inancı ile başlayıp peygamber ve ahiret inancı ile tamamlanan “âmentü” dünyasında, insanın varlığı anlam kazanır. İnsan, yaratılışın, hayatın ve ölümün anlamını, ancak imanla bulur.

İman, bir bütün olarak Allah’ın varlığını kabul ederek yaşamak ve Rabbimizin, kendisiyle, insanlarla ve tabiatla ilişkilerimizi düzenleyen bütün emir ve yasaklarına uymaktır.

Kardeşlerim!

İmanı yalnızca gönüllere, ibadeti de sadece camilere tahsis ettiğimiz zaman din, fonksiyonunu kaybeder. Ve iman, artık mümine hayat veremez olur. İslâm’ın “âmentü” anlayışı, kişiye iman ile hayatı birbirinden ayırma hakkı tanımaz. İman, “inandım” demekle bedeli ödeniveren bir dil olayı yahut bir vicdan hadisesi değildir. İman, kalbe hayat vermezse, ibadetler suursuz birer alışkanlığa dönüşür.

Kardeşlerim!

İman, mümini salih amel işlemeye sevk etmelidir. Gerçekte mümin, imanını hayata yansıtabilen kimsedir. Salih amel, imanın en büyük göstergesidir. Sadece dille “inandım” demek, imanın göstergesi olarak yeterli değildir. İmanın sosyal hayatta tezahürleri bulunmaktadır. İman, sosyal boyutunu kaybettiği zaman Müslümanlar, toplumsal dinamiklerini yitirmeye, dolayısıyla da çökmeye başlarlar. Hele hele kötülüklerle, günahlarla, imanlarına bir de zulüm karıştırırlarsa bu sefer güven toplumu olma vasfını yitirirler. Unutmayalım ki İslâm’ın birey ve toplum

üzerindeki ahlaki, sosyal ve kültürel yansıması ancak iman ve salih amelle gerçekleşir.

Aziz Kardeşlerim!

Hutbemin başında okuduğum hadis-i şerifte Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), imanın formülü olan kelime-i tevhit ile yani Allah inancı ile yolda insanlara eziyet veren herhangi bir şeyi kaldırıp atmayı birleştirmiştir. Ve her ikisini de imanın tanımı içinde zikretmiştir. İşte bu iki kutup arasında meydana gelebilecek her anlamlı iş, insanlığın yararına olan her davranış, aslında imandandır ve onun bir yansımasıdır. Buna göre; doğruluk, dürüstlük, emanete riayet etmek, ahde vefa göstermek, ya hayır konuşmak ya da susmak, komşuya iyilik etmek, misafire ikram etmek, iyilikten yana olmak ve kötülüğe karşı tavır almak gibi nice güzel hasletler, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’in dilinde, hep iman gereği olarak zikredilmiştir.

Kardeşlerim!

İmanın ve tevhidin sosyal boyutunu Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), yolda insanlara eziyet veren şeyleri kaldırıp atmayı, iman kategorisi içinde değerlendirerek ifade etmiştir. Burada sadece fizikî anlamda yollarda, insanlara eziyet veren bir taşı yahut dikenini kaldırıp atmak değil; mecazî manada insanın hakka, hakikate, doğruya giden yoldaki engellerini kaldırmak da kastedilmiştir. Yol kesmenin en kötüsü, insanın Allah’a, Rasulüne, doğruya, güzele, hakka ve hakikate giden yolunu kesmektir. Yol açmanın en güzel çeşidi de insanın, doğruya giden yolunu açmak ve bu yoldaki engelleri kaldırmaktır. Hatta Peygamber Efendimiz (s.a.s) bizlere bununla ilgili imanımızı ölçecek bir de ölçü ve kıstas vermiştir: “**Kendi nefsiniz için istediğiniz bir şeyi kardeşiniz için de istemedikçe gerçekten iman etmiş olmazsınız.**”³

Değerli Müminler!

Hadisin sonunda “Hayâ da imandan bir şubedir” denilerek özel bir vurgu yapılmıştır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’in hadislerinde hayâ, basit bir utanma duygusu değildir. İnsandan çekinmek, toplumdan kaçmak hiç değildir. Hayâ, iyi işleri yapmaktan kaçmamak, kötü işleri yapmaktan çekinmektir. Peygamberimiz (s.a.s) hayâyı, bir insanın hayatta oluşunun göstergesi olarak vasıflandırmıştır. Hayâsını kaybeden, hayatını yani diri, yaşayan bir insan olma özelliğini yitirmiştir. Evet, hayâ, hayattır. Nitekim Peygamberimiz (s.a.s), bir hadis-i şerifte şöyle buyurur: “**Hayâ etmedikten sonra dilediğini yap.**”

Kardeşlerim!

Geliniz, hutbemizi Rahmet Elçisinin bir başka hadisi ile bitirelim. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’e “İman nedir Ya Rasulallah?” diye sorarlar. O da, “**İman, seni dünyada mesut yaşatacak bir ahlak, Allah’ın haram kıldıklarından vazgeçirecek bir takva ve cahillerin cehaletinden uzak tutacak bir hilmidir yani vakur bir duruştur.**” buyurur.⁴

¹ En’am 6/82.

² Müslim, İman 157.

³ Buhârî, İmân, 7.

⁴ Taberânî, Mu’cemu’l-Evsat, hadis no. 5005.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْفَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّاهُ حَيَاةً

طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضَغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا

فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ. أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ

SADIK İMAN, SAMİMİ NİYET, SALİH AMEL

Aziz Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Erkek veya kadın, kim mü’min olarak salih amel işlerse, elbette ona çok güzel bir hayat yaşatacağız ve onların mükafatlarını yapmakta olduklarının en güzeli ile vereceğiz.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Dikkat edin! Vücutta öyle bir et parçası vardır ki, o salih yani iyi ve düzgün olursa bütün vücut salih yani iyi ve düzgün olur. O bozulursa bütün vücut bozulur. Dikkat edin! O, kalptir.”²

Aziz Kardeşlerim!

Yüce dinimiz İslam, her şeyden önce sağlam bir imana dayanır. İman, daha varlık sahnesine çıkmadan önce Rabbimize verilen sözle başlayıp ahiret hayatına kadar uzanan, kalble ait bir kabul ve yöneliştir. İman, “dil ile ikrar, kalp ile tasdik” diye tarif edilse de onun en büyük göstergesi ‘amel’dir. Çünkü insan, ahirette amel defterine kaydedilen iş ve davranışlara göre hesaba çekilecektir.

Kardeşlerim!

Rabbimiz, insanın kendi katındaki değerini imana bağlı kılmıştır. İnsanoğlunun dünya hayatındaki tutum ve davranışlarının kabulü için de ‘salih’lik vasfını şart koşturmuştur. İslam için sadık iman ve sahih bilgi ne kadar önemli ise salih amel de o derece önemlidir. Bozgunculuk, kötülük, fitne, kavga, çekişme ve didişme anlamlarına gelen ‘fesad’ kelimesinin zıddı, ‘sulh’ ve ‘salah’ kökünden gelen ‘salih’, en yalın anlamıyla ‘uygun’ demektir.

Bu uygunluğun başında inançta uygunluk gelir. İnançta uygunluk, kulun kendisini yaratan Rabbinin varlığını ve birliğini şeksiz şüphesiz kabul ederek O’na ortak koşmadan inanmasıdır. İncanın gereği olan yaşam tarzını benimsemesi, Allah’ın koyduğu sınırlara, emir ve yasaklarına riayet etmesidir. Dahası bunları kuru bir mecburiyet duygusu ile değil samimi bir mesuliyet bilinciyle yerine getirmesidir.

Kardeşlerim!

Sadık imanın gereği sâlih ameldir. Sâlih amel, Allah’ın rızasına, insanın fitratına ve insanlığın maslahatına ve yararına uygun her hâl ve harekettir. Kerim Kitabımızda salih amel, yüzü aşkın ayette iman ile birlikte zikredilmiştir. Kur’an’ın en temel kavramlarını günlük hayatta en ince teferruatına kadar kullanan Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’e göre sulh ve salahın başlangıç merkezi kalptir. Vücutta kalp denilen bir organımız vardır ki o salih olduğu zaman bütün

vücut salih olur. Yine Efendimiz (s.a.s)’e göre ailenin huzur ve saadeti salih bir eşe, toplumun mutluluk ve refahı salih iş yapanlara bağlıdır. Yine ona göre insanların öldükten sonra amel defterleri geride bıraktıkları salih evlatları sayesinde kapanmaz. Peygamberimiz (s.a.s), günahsız geçen güne salih gün, zekâtı verilen mala salih mal, insanlara yararlı olmaya salih ahlak, örnek her davranışa salih sünnet, asayişin berkemal olduğu yere salih belde, hakikat ile örtüşen rüyalara salih rüya adını vermiştir.

Aziz Kardeşlerim!

Rabbimizin öngördüğü güzel dünyayı kurmak için bireysel olarak salih bir kalbe, samimi bir niyete/düşünceye ve salih amellere sahip olmak yetmez. Fitne ve fesadın bırakın fertleri ve toplumları, ekolojik dengeyi sarsacak kadar yaygınlaştığı bir zamanda bireysel bir salihlik yeterli olabilir mi? Salih fertlerden beklenen, bir adım daha atarak muslih olabilmektir. Başka bir ifadeyle insanlığı ve evreni saran ifsat ve bozgunculuğa karşı ıslah edici olmak, bu yolda gayret ve çaba sarf etmektir.

Kardeşlerim!

Biz müminlere düşen, Rabbimizin huzuruna sâlih birer kul olarak çıkabilme gayretinde olmaktır. Yaratılış hikmeti ve gayesini iyi kavrayarak hayatımıza bu doğrultuda yön vermeliyiz. Yaptığımız her işte yalnız Allah’ın rızasını gözetmeliyiz. Sayılı nefeslerimizi, günlerimizi, ömrümüzü nasıl tükettiğimiz konusunda kendimizi her an sorgulamalıyız. Hayır-şer, sevap-günah açısından nefsimizi bir değerlendirmeye tabi tutmalıyız. Çok değerli olan ömür sermayemizi hayırla, güzellikle, sevapla ebedi bir kazanca dönüştürmenin yollarını aramalıyız. Ömrümüzün günahlarla, isyanlarla heba olmasına müsaade etmemeliyiz. Kendimizin, değerlerimizin, inancımızın farkında olmalı, onları yozlaştıracak, anlamsız kılacak hiçbir tutum ve etkinliğe zemin hazırlamamalıyız. Sermayemiz ahlakımız; umudumuz yüzlerimizi ağartacak sâlih amellerimiz olmalıdır.

Hutbemizi, insanlığa rehber olarak gönderilen nebilerin Yüce Kitabımızda bize öğretilen şu dualarıyla bitirelim:

“Rabbim! Bana ve anne babama verdiğin nimetlere şükretmemi, senin razı olacağın salih amel işlememi bana ilham et. Neslimi de salih kimseler yap. Şüphesiz ben sana döndüm. Muhakkak ki ben sana teslim olanlardanım.”³

“Rabbim! Beni Müslüman olarak öldür ve salih kulların arasına kat!”⁴

“Rabbim! Bana hikmet ver ve beni salihler zümresine ilhak eyle!”⁵

¹ Nahl, 16/97.

² Buhari, İmân, 39.

³ Ahkâf, 46/15.

⁴ Yusuf, 12/101.

⁵ Şuarâ, 26/83.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُقْرِقُوا بَيْنَ اللَّهِ
وَرُسُلِهِ وَيَقُولُوا نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا
بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُهِينًا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

... لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِى ...

PEYGAMBERE İMAN OLMADAN ALLAH'A İMAN OLMAZ

Aziz Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: **“Allah’ı ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyenler, "Bir kısmına inanırız ama bir kısmına inanmayız" diyenler ve bunlar arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu, işte gerçek inkârcılar bunlardır ve biz inkârcılara alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Sevgili Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: **“Bana iman etmeyen Allah’a iman etmemiş olur ...”**²

Değerli Kardeşlerim!

Dinin en temel prensibi tevhitir, yani Allah’ın birliğine imandır; nübüvettir, yani peygamberlere imandır; meaddır, yani hesap gününe imandır. Bu prensiplerden peygamberlere iman, İslam inanç sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır. Kerim Kitabımızı bize açıklayan Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’e iman etmeden Müslüman olamayız ve İslam’ı tam manasıyla yaşayamayız. Çünkü Rasûlullah (s.a.s)’e iman eden aynı zamanda Allah’a iman etmiş, onu inkâr eden, Allah’ı inkâr etmiş olur. Peygambere iman, onun, Allah’tan getirdiği her şeyi kabul etmek ve bunlara iman etmektir. Bu sebeple nübüvve ve risalete inanmadan sadece Allah’ın varlığını kabul etmek, Allah nezdinde imanın geçerli olması için yeterli değildir. Bizler Müslüman olmanın ilk şartı olan kelime-i tevhitte ve kelime-i şهادette Rabbimize imandan sonra Peygamberimiz (s.a.s)’e imanı zikrederiz. Bizler, Allah’a iman ile Rasulü’ne imanın ayrılmaz bir bütün olduğunu kabul ederiz. Rasul’e iman olmadan Allah’a imanın yeterli olmayacağına inanırız. Zira Kur’an bizi Rabbimizin huzuruna çağırdı. “Namaz kılın!” buyurdu. Fakat biz nasıl namaz kılacağımızı bilmiyorduk. Efendimize baktık ve ondan öğrendik. Kur’an bizi oruç tutmaya çağırdı. Fakat biz nasıl oruç tutacağımızı bilmiyorduk. Efendimize baktık, Allah’ın bizden nasıl bir oruç istediğini ondan öğrendik.

Kardeşlerim!

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), **“Bana itaat eden Allah’a itaat etmiş, bana karşı gelen Allah’a karşı gelmiş olur...”**³, buyurmuştur. Aynı şekilde Rahmet

Peygamberi Efendimiz (s.a.s), **“Gönülden tasdik ederek Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in O’nun Rasulü olduğuna şehâdet eden kimseye Allah, mutlak surette cehennemi haram kılar.”**⁴ buyurmuştur. Buna göre Allah’a, Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s)’e ve onun getirdiklerine tereddütsüz bir şekilde inanmadan mümin olunamaz. Son sözü “La İlahe İllallah” olan kimsenin cennete gireceği⁵ şeklindeki bazı hadisler, İslam’ın bir bütün olarak kabul ve tasdik edildiğini ifade etmektedir. Nitekim İslam’ın bidayetinden itibaren bütün Müslümanlar, Hz. Muhammed (s.a.s)’in peygamberliğini tasdik etmenin İslam’ın değişmez bir esası olduğunda ittifak etmişlerdir.

Kardeşlerim!

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), Yüce Rahman’ın rahmet mektebinin öğretmenlerinden biridir. İnsanlığın rahmet pınarı, hikmet ışığı ve hidayet rehberidir. Biz ona baktık insanlığın en yüce özelliklerini onda gördük. Muhabbet, merhamet, vefa, doğruluk, adalet, hak, hakikat, hukuk, güvenilirlik, tevazu, kahramanlık, Allah’a kul olmak ve başkasına kul olmamak neymiş; onda gördük, ondan öğrendik. Peygamberimiz, ilimle ameli, hayatla ahlâkı, hikmetle irfanı, bugünle yarını, dünya ile ahireti buluşturan ve barıştıran insanlık önderidir. O, güzelle çirkini, adaletle zulmü, ilimle cehaleti, samimiyetle gösterişi, faydalı ile zararlıyı ayırt eden insanlık öncüsüdür.

Kıymetli Kardeşlerim!

Peygambere iman, sözden öte özde kendini belli etmelidir. Peygambere iman, onun adı anıldığında yalnız elimizi göğsümüzün üzerine götürmekten ibaret değildir. Ona iman, onu, her şeyden daha çok sevmek, getirdiği ilahi buyruklarla amel etmek, mübarek ismi anıldığında salat ve selam getirmektir. Bir insan Peygamberimize uydu mu, Allah’ın razı olduğu yola girmiş demektir.

Onun için, Ey Mü’minler!

Kim insanlığın güzelliklerinden bir nasip almak istiyorsa, onu örnek almalı. Kim iyi bir Müslüman olmak istiyorsa, onu rehber edinmeli. Kim Allah’ın sevdiği bir kul olmak istiyorsa, onun yolundan gitmelidir. Çünkü Rabbimiz, sevdiği ve bir kulunda görmek istediği bütün özellikleri ve güzellikleri Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’de toplamıştır.

Kardeşlerim!

Sevgili Peygamberimize sonsuz salat ve selam olsun! Rabbimiz, onun ümmeti olma bahtıyarlığından bizleri mahrum bırakmasın! Onun hayat veren ilkelerinden, iki cihan mutluluğuna ulaştıran yolundan, sünnet-i seniyesinden bir an olsun bizi ayırmasın.

Hutbemi, Rahmet Elçisi’nin bir hadisi ile bitirmek istiyorum: **“Allah’ı Rab, İslâm’ı din ve Muhammed’i de nebî ve rasûl olarak kabullenen kişi imanının tadını alır.”**⁶

¹ Nisa 4/150-151.

² İbn Hanbel VI, 382.

³ Buhârî, Cihâd, 110.

⁴ Buhârî, İlim, 49.

⁵ Ebu Davud, Cenâiz, 15-16.

⁶ İbn Hanbel, I, 208.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كُلُّ أَمْنٍ بِاللَّهِ وَمَلَيْكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا تَفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ
وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا عُفْرَاكَ رَبَّنَا وَالْيَتِيمَ الْتَصِيرُ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
الْأَنْبِيَاءُ أَبْنَاءُ عَلَائٍ...

ALLAH'IN KUTLU ELÇİLERİNE SAYGI Muhterem Müslümanlar!

Okuduğum ayet-i kerime de Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “(Müminlerin) her biri; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler ve şöyle dediler: ‘Onun peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz, işittik ve itaat ettik. Ey Rabbimiz! Senden bağışlama dileriz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.’”¹

Kardeşlerim!

Yüce Rabbimizin biz insanlara en büyük lütfu ve inayeti, yol gösterici ve hidayet rehberi olarak gönderdiği peygamberlerdir. Peygamberlere iman, İslâm inanç sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır. Allah'ın kutlu elçilerini saygı ve tazimle yâd etmek, hepsine salât ve selâm getirmek, yüce dinimizin bize en önemli buyruğudur. Her gece yatsı namazından sonra okuduğumuz “Biz peygamberler arasında ayırım yapmayız.” ayet-i kerimesi, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in Miraç hediyesi olarak insanlığa getirdiği evrensel bir mesajdır. Biz Müslümanlar, bu mesajla bütün peygamberlere, insanlığın yolunu aydınlatan, onlara huzur ve barış önderliği yapan kutlu elçiler olarak iman ederiz. Peygamberlere saygıyı, kurtuluş yolunun bir gereği kabul ederiz. Peygamberler olmasaydı insanlık hidayet yolunu nasıl bulurdu? Nefsin ve şeytanın aldatmasına karşı insanlığı kim uyarırdı? Huzur ve barış için kim sabır, metanet ve itidal öncüsü olurdu?

Peygamberler, Yüce Rahman'ın rahmet mektebinin birer öğretmenidir. Kalp gözümüzü onlar açtı, doğru yolu onlar gösterdi. Medeniyet adına insanlık, onlara çok şey borçludur. Peygamberler, insanları küfrün karabataklığından, bir olan Allah'ın tevhit yoluna, bilgi ve inancın aydınlığına çağıran kutlu elçilerdir. Bugün gaflet, dalâlet, cehalet, fitne, kin ve intikam çıkmazında boğulan insanlığın, onlara her zamankinden daha çok ihtiyacı vardır.

Değerli kardeşlerim!

Bütün peygamberler aynı ilâhî sözün elçileridir. Aynı kaynaktan fişkılan hayat pınarı, hikmet ışığı ve hidayet rehberidir.

Onlar ilimle ameli, hayatla ahlâkı, hikmetle irfanı, bugünle yarını, dünya ile ahireti buluşturan ve barıştıran insanlık önderleridir.

Onlar güzelle çirkini, faydalı ile zararlıyı, adaletle zulmü, ilimle cehaleti, samimiyetle gösterişi ayırt eden insanlık rehberleridir.

Onlar, Yüce Yaratanla ve çevreyle olan ilişkilerin, ahlâkın ve toplumsal hayatın temel ilkelerini ortaya koyan insanlık öncüleridir.

Âdem insanlığın atası, İdris ilâhî hikmetin babası, Nuh zanaatın / tekniğin simgesi, İbrahim akıl devriminin mimarı, Lut ahlâk savunucusu, Yakup sabrın ve şefkatin sembolü, Yusuf vefanın ve asaletin adı, Musa hukukun, özgürlük savaşının ve ahdin timsali, İsa sevginin, rahmetin ve bağışlamanın adresi. Muhammed Mustafa (s.a.s.) ise aklın, ilmin, ahlâkın, sabır ve vefanın, güçlüyken müşfik olmanın, haklıyken özveride bulunmanın, haksızlığa karşı en gür sesin, aklın ve imanın önündeki en büyük engel olan batıl inanç, bilgisizlik ve kör inada karşı yüreğini ortaya koymanın adıdır...

Allah'ın Sevgili Kulları!

“Biz peygamberler ana-baba bir kardeşler gibiyiz”², diyen Allah Rasülü de bütün âlemlere rahmet olarak gönderildiği hâlde veciz bir benzetmeyle kendisini Âdem ile başlayan peygamberler binasının eksik kalan bir tuğlası olarak nitelendirmiştir. Yüce Rabbimiz de Kerim Kitabımızda şöyle buyurmaktadır:

“Biz Nûh'a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana da vahyettik. İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, torunlarına, İsa'ya, Eyyüb'e, Yûnus'a, Hârûn'a ve Süleyman'a da vahyetmiştik. Davûd'a da Zebûr vermiştik.”³

Sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafa (s.a.s.), peygamberlik binasının ikmal taşıdır. Onun için Kur'an-ı Kerim kendisini “hatemü'n-nebiyyîn”; “Peygamberlerin sonuncusu” olarak nitelemiştir. Peygamber Efendimiz ve Kur'an-ı Kerim'le İslâm tamamlanmış ve en mükemmel hâlini almıştır. Allah'ın hoşnut ve razı olduğu din İslâm'dır. Sevgili Peygamberimiz, en yüksek ahlâkı tamamlamak üzere nübüvvet mirasının son kemal halkası olarak gönderilmiştir. Bundan sonra insanlık, onun gösterdiği yoldan yürüyerek kurtuluşa erecektir. Millî şairimiz merhum Mehmet Âkif, duygularımıza ne de güzel tercüman oluyor:

Dünya neye sahipse onun vergisidir hep;
Medyun ona cemiyeti, medyun ona ferdi.
Medyundur o masuma bütün bir beşeriyet
Ya Rab, bizi mahşerde bu ikrar ile haşret.

Müjdeler olsun Allah'ın kutlu elçilerine saygıda kusur etmeyenlere! Müjdeler olsun Allah'ın kutlu elçisini örnek alanlara! Müjdeler olsun Allah'ın kutlu elçisinin yolundan gidenlere!

¹ Bakara, 2/285.

² Müslim, Fedâil, 144

³ Nisâ, 3/163.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ
أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بِهِنَّ خَلَاوَةَ الْإِيمَانِ، مَنْ كَانَ اللَّهُ
وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ،
وَأَنْ يَكْرَهُ أَنْ يُعَوَّدَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَذَقَهُ اللَّهُ مِذَّةً، كَمَا يَكْرَهُ أَنْ
يُقَذَّفَ فِي النَّارِ

İMAN

Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Şüphesiz ‘Rabbimiz Allah’tır’ deyip de, sonra dosdoğru olanlar var ya, onların üzerine akın akın melekler iner ve derler ki: ‘Korkmayın, üzülmeyin, size (dünyada iken) vaat edilmekte olan cennetle sevinin!’”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Şu üç özellik kimde bulunursa o kimse imanın tadını alır: Allah ve Resûlünü her şeyden çok sevmek. Bir kimseyi yalnızca Allah rızası için sevmek. Allah kendisini iman ile şereflendirdikten sonra, ateşe atılmaktan kaçınırcasına, küfre dönmekten kaçınmak.”²

Aziz Kardeşlerim!

İman, Allah’ın varlık ve birliğini, O’nun sevgili elçisi Muhammed Mustafa (s.a.s)’in peygamberliğini ve o Rahmet Peygamberinin Allah’tan getirdiği hakikatleri kalp ile tasdik, dil ile ikrar etmektir. İman, insanın iç dünyasında doğuştan sahip olduğu temizlik ve berraklığın, tüm hayatını kuşatması ve gönlünü Yaratıcısına tarifi imkânsız bir sevgiyle bağlamasıdır. Allah’a olan bu sevgi ve bağlılık, kişiyi fikir buhranlarından, niyet bozukluklarından, bunalımlardan, açmazlardan, dengesizliklerden kurtarır. Bu ulvi duygu sayesinde insan, basit dünya hesaplarının dışına çıkar; hem bu dünya hem de ebedi âlem için büyük gayelerin, engin düşüncelerin insanı haline gelir.

Kardeşlerim!

İmanın temelinde büyük bir muhabbet ve sevdâ yatar. Rabbimizin rızasına giden yolda birçok çile ve sıkıntılarla karşılaşabiliriz. Ancak müminler olarak, durum her ne olursa olsun bunların Yüce Mevlamız tarafından sadakat ve sabrımızın sınandığı birer imtihan olduğunu gönülden kabul ederiz. Hiçbir zaman endişeye düşmez, asla ümitsizliğe kapılmayız. “Lütfun da hoş kahrın da hoş” ifadesinde anlamını bulan bir teslimiyet gösteririz. “Secde et ve Rabbine yaklaş!”³ ayetinin emri gereği, Rabbimize daha bir gönülden secde ve dua ederiz. Rabbimizin Kerim Kitabımızdaki emir ve

yasaklarına itaati en büyük sorumluluk biliriz. İşte bu bilinç, bizlerde her daim var olduğu sürece bizi kulluğun, teslimiyetin ve sadakatın zirvesine çıkaracaktır.

Kardeşlerim!

İman, kötülöklere, şerlere karşı bir kilit; hayra, güzelliklere açılan bir penceredir. O pencereden bakıldığında ahlak, adalet, şefkat, merhamet, hakkaniyet, saygı ve sevgi görülür.

Sadık bir iman ile konuşma hikmete, sükût tefekküre, çalışma ibadete, bakış ferasete dönüşür. Hayat, nezaket, nezafet ve zarafetle yaşanır. Dostluklar vefalı, arkadaşlıklar beklentisiz ve samimiyet yüklü olur. Yüzlerden tatlı tebessümler yayılır. Dertler paylaşılır; muhtaçların, çaresizlerin derdine çare olunur. Sevinçler ortaklaşa yaşanır. Küçükler sevgi, büyükler saygı görür.

Sadık bir iman ile nefisler terbiye ve tezkiye edilir, tertemiz olur. Aileler huzur ve mutluluk yuvasına dönüşür. Çocuklar, şefkatle büyürler. Gençler, güvenle geleceğe bakar, neşeyi imanda bulurlar. Herkes birbirinin hak ve hukukuna riayeti imanî ve insanî bir sorumluluk olarak kabul eder.

Kâmil bir iman ile sevgiler de yergiler de övgüler de hep Allah için olur. İnsanlar birbirlerini Allah için severler. Allah için affederler. Allah için yardımlaşır. Allah için paylaşırlar. Allah için fedakârlıkta bulunurlar.

Kardeşlerim!

Biz müminlere düşen işte böylesi bir iman, anlayış ve teslimiyeti gönlümüzün derinliklerine yerleştirmektir. Allah’a tam bir sevgi ve bağlılık gösterebilmektir. Her daim düşüncelerimizi daha halis, ibadet ve taatlerimizi daha istikrarlı, tutum ve davranışlarımızı örnek hale getirebilmektir. Kulluk ve ahlâkımızı daha da güzelleştirebilmektir.

Unutmayalım ki bu gayret bize Allah’ın sevgisini ve dostluğunu kazandıracaktır. Özümüzde, ailemizde, mahallemizde, işimizde topyekûn bütün bir toplumda huzur iklimini yaşatacaktır. Allah’a iman, teslimiyet ve kulluk yolundaki çabamız bizi canlı, dipdiri bir millet haline getirecek, sağlam hisarlar gibi dimdik ayakta tutacaktır.

Hutbemi Sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’in bu meyanda yaptığı bir dua ile sonlandırmak istiyorum:

“Allah’ım! Bize imanı sevdire, kalplerimizi imanla süsle! Bize küfrü, itaatsizliği ve isyanı sevdirme, kerih göster! Bizi doğru yolda olanlardan eyle!”⁴

¹ Fussilet, 41/30.

² Müslim, İmân, 67.

³ Alak, 96/19.

⁴ İbn Hanbel, III, 424.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ اللَّهُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا (96)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَالْعَمَلَ الَّذِي يُبَلِّغُنِي حُبَّكَ

اللَّهُمَّ اجْعَلْ حُبَّكَ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي وَأَهْلِي ...

HAKİKİ SEVGİ: ALLAH'I SEVMEK, ALLAH İÇİN SEVMEK

Kardeşlerim!

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.s)'e biri gelerek, "Kıyamet ne zaman kopacak?" diye sordu. Resûlullah (s.a.s), "Kıyamet için ne hazırladın?" karşılığını verdi. Adam, "Allah ile Resûlû'nün sevgisini!" dedi. Bunun üzerine Kutlu Elçi, "Sen sevdiklerinle berabersin!" buyurdu.¹

Merhamet Peygamberi, müminleri müjdeliyordu bu cevabıyla; gönüllerini hakiki sevgiyle, Allah ve Peygamber sevgisiyle dolduran ve bu sevgiyle yaşayan müminleri... O, böylelerinin de Allah ve Resûlû tarafından sevilleceğini haber veriyordu.

Kıymetli Kardeşlerim!

En güzel dualardan örnekler sunan Efendimiz (s.a.s), bir defasında da şöyle yakarıyordu Rabbimize:

"Allah'ım senden seni sevmeyi, seni seven kişiyi sevmeyi, senin sevgine ulaştıran ameli yapmayı isterim. Allah'ım senin sevgini bana kendimden, ailemden daha sevimli eyle..."²

Rahmet Peygamberi (s.a.s), bu dua ile bütün mahlukata karşı sevgi ve muhabbetle muamele etmemizi öğütüyordu bizlere.

Kardeşlerim!

Sevgi, Yüce Yaratan'ın, mahlukata bahsettiği ilahi bir lütuftur, nimettir. Sevgiyi kullarının kalplerine yerleştiren Rabbimiz, özü itibarıyla bütün sevgilerin kaynağıdır. O, Vedûd'dur; hem seven hem sevilendir. Bu sevgi sayesinde O, tüm varlıklara rızık verir. Bu sınırsız sevgi ve merhameti ile biz kullarına yardımcı olur ve bizi bağışlar.

Alemlerin Rabbi, "Mağfireti çok, sevgisi engin olandır."³ Sınırsız lütf ve kerem sahibidir. O, kulunu sevdiğinde kendisinden istediğini ona verir. Kendi rahmetine sığındığında onu korur. Bağışlanma dilediğinde onu affeder. Yeter ki kul, istemeyi bilsin; Rabbine iltica eylesin. Yönünü O'na dönsün, gönlünü O'na açabilsin.

Kardeşlerim!

Müminin yüreği her daim Allah sevgisi ile titrer. Bu sevgi, sadece kalpte hissedilen bir duygu olarak kalmaz; tutum ve davranışlara, söz ve düşüncelere yansır. Kalbini Allah sevgisi kuşatan bir mümin, rahmeti kuşanır. O emindir; ondan endişe edilmez. Onun dili kötü ve çirkin sözlerle karşı kilitli, hayra ise açıktır. Bu özelliklere sahip bir mümin, "İman edip, salih amel işleyenler var ya, Rahmân olan Allah onları (gönüllere) sevdirecektir."⁴ âyetinin müjdesine mazhar olur. Rabbi, önce kendi sever onu, sonra da mahlukatına sevdirebilir. Rahman, böylelerini hakiki sevgilere erdirir.

Kardeşlerim!

Ne hazindir ki, günümüzde insanlık sevgisizlik girdabına kapıldı. Sevgi, canlı cansız bütün yaratılmışlardan esirgenir oldu. Allah'ın gönüllerimize yerleştirdiği, Resulû'nün bizlere öğrettiği sevgi çokları tarafından unutuldu. Sevgiden nasibini alamayan kalpler kaskatı kesildi ve bencilleşti. Günümüzde niceleri, hazzı ve huzuru maddede arar oldu. Bunun neticesinde de ilahi bir lütf olan sevgi yalana, çıkara, içi boş sözlerle kurban edilir hale geldi. Kalplerinde sevgi, şefkat ve merhamete yer olmayanların iyilik, yardımseverlik, fedakârlık ve merhamet hisleri de köreldi.

Kardeşlerim!

Allah sevgisinden, şefkatten, merhametten, manevi değerlerden yoksun yetişenlerin ibretlik akıbetlerini insanlık son zamanlarda hep birlikte müşahade ediyor. Böyleleri, kendisi, ailesi, çevresi, toplumu ve bütün insanlığa zarar vermekten geri durmuyor. İslam'ın rahmet yüklü mesajlarını özümsemeyenlerin sergiledikleri şiddet, terör, vahşet, katliam olayları, insanlığın geleceğini tehdit ediyor.

Kardeşlerim!

Bu olumsuzlukların yegâne reçetesi artık İslam'ın sevgi, şefkat, merhamet, adalet yüklü mesajlarına sınırsız sarılmaktır. Yüce dinimizin insanlığa takdim ettiği örnek ümmet olmak için çaba sarf etmektir. "Yaratılanı Yaratan'dan ötürü sevmek" düsturunu benimseyebilmektir. İnlanmış gönüller olarak bizim sevgilerimizin kaynağı ilahi sevgidir. Bunun tezahürü ise birbirimizi çıkarsız, rıyasız ve hesapsızca sevebilmektir. Kendimiz için istediğimizi kardeşimiz için de isteyebilmektir. Fitne, fesat, kaos, huzursuzluk ortamı oluşturarak kardeşliğimizi, birlik, dirlik ve beraberliğimizi, ülfet ve muhabbetimizi yok etmek isteyenlere asla fırsat vermemektir.

Bizler, hakiki bir sevgi ile Rabbimizi ve birbirimizi sevdiğimizde, günümüzün sevgi yoksulu dünyası içi boşaltılmış, samimiyetten uzak sevgi ve saygılara mahkum olmaktan kurtulacaktır. Merhamet ikliminden yoksun olanların acımasızca akıttığı kanlar, ürettiği vahşetler işte o zaman duracaktır. Körelmiş zihinlerin, kararmış kalplerin neden olduğu savaşlar ancak o zaman son bulacaktır. Düşmanlıklar yerini kardeşliğe bırakacak, nefret şefkate dönüşecektir.

Kardeşlerim!

Unutmayalım ki; Allah'ı sevenlere, Allah için birbirini sevenlere asla korku ve hüzn yoktur. Böyleleri, dünyada huzur ve barış içinde bir ömür süreceklerdir. Ve onlar, Rabbimizin şu büyük müjdesine nail olacaklardır: "Sırf benim için birbirini seven, benim rızam için toplanan, benim rızam uğrunda birbirini ziyaret eden ve sadece benim rızam için sadaka verip iyilik edenler, benim sevgimi hak ederler"⁵

¹ Müslim, Birr ve Sıla, 161.

² Tirmizi, Deavât, 72.

³ Bürûc, 85/14.

⁴ Meryem, 19/96.

⁵ Muvattâ, Şa'r, 16.

...وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْهَادِلُونَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُدِبَ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.

İMANIN TEZAHÜRÜ: FEDAKÂRLIK VE İSÂR Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz, Muhacir kardeşlerini bağırklarına basan Medineli Ensâr hakkında şöyle buyuruyor: “... Onlar, Muhacirlere verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar. Kendileri son derece ihtiyaç içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden, hırsından korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Sizden biriniz, kendisi için istediğini mümin kardeşi için de istemedikçe gerçek anlamda iman etmiş olamaz.”²

Kardeşlerim!

Bir gün sahâbeden bir kadın elinde kenarları dokunmuş bir kumaşla Peygamberimizin yanına gelir ve “Bunu giymeniz için kendi ellerimle dokudum.” der. O günlerde böyle bir giysiye ihtiyacı olan Efendimiz, bu hediye kabul eder. Onu üzerine alır ve ashabının yanına gelir. Ashaptan biri bu yeni giysiyi görünce, Allah Resûlünden kendisine hediye etmesini ister. Bu isteği geri çevirmez Rahmet Elçisi; evine döner dönmez kumaşı katlayarak ona gönderir. Fakat ashaptan bazıları, bu durumu hiç hoş karşılamaz ve o şahsa: “Kendisinden bir şey isteyen asla geri çevirmediğini bildiğin halde ondan bu giysiyi neden istedin.” diye çıkışır. Bu sahabî, onu giymek için değil, Rasulullah’a ait bir giysiyi kendisine kefen yapmak için istediğini belirtir. Ve dediği gibi de olur.³

Kıymetli Kardeşlerim!

İşte Peygamberimiz (s.a.s)’in fedakârlığa dair bu ve benzeri nice örnek tutumu, Muhacirlere gönlünü açan, malını mülkünü onlarla paylaşan Ensâr’ı insanlık medeniyetine takdim etmiştir. Varını yoğunu Allah yolunda tereddütsüz feda eden Hz. Ebu Bekir ve Osman bu sayede fedakârlığın sembolü olmuştur. Hz. Hamza, Mus’ab ve daha nice kahramanımız inancı, bayrağı, vatani ve insanca yaşanılabilir bir dünya uğrunda canından geçerek fedakârlığın zirvesini bizlere göstermiştir.

Kardeşlerim!

Bugün sahip olduğumuz dinî değerlerimizden vatanımıza, bayrağımıza, özgürlüğümüze, malımıza, sıhhatimize kadar her bir değerimiz birilerinin fedakârlığının bir neticesidir. Fedakârlık, paylaşmanın, diğerkâmlığın adıdır; insanın sahip olduğu şeylerden bir başkası için feragatte bulunabilmesidir. Bir görev, bir sorumluluk, bir zorunluluk değil, bir gönüllülüktür fedakârlık; kişinin ulvi bir gaye uğrunda kimi zaman malından, kimi zaman uykusundan, kimi zaman

rahatından, kimi zaman da canından vazgeçebilmesidir. Fedakârlığın zirve noktası ise Ensar ve Muhacir örneğinde görülen ve Kur’an’da övgüyle bahsedilen îsârdır. İsâr, muhtaçken dahî kardeşimizi kendimize tercih edebilme erdemidir. Fedakârlık ve isar, imanın bir hakikati ve tezahürüdür.

Aziz Müminler!

Bu hayatta hepimizin, uğrunda fedakârlık yapması gereken kişiler ve değerler vardır. Şüphesiz bunların başında varlık sebebimiz olan cefakâr anne-babalarımız gelir. Çünkü onlar bizi, türlü meşakkatle, şefkat, merhamet ve sabırla büyüttüler. Bizleri bugünlere getirdiler. O halde anne-babalarımıza karşı evlat olmanın getirdiği görev ve sorumluluklarımız yanında, onların gönlünü hoş tutabilmek, rızalarını alabilmek için bir takım fedakârlıklar gerekir.

Ailemizde fedakârlık, sadece birbirimizin maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamaktan ibaret değildir. Asıl fedakârlık, sevgi, sadakat ve muhabbetimizi artıracak vesileler aramaktır. Göz aydınlığımız çocuklarımızı insanlığa faydalı birer evlat olarak yetiştirebilmek için var gücümüzle çabalamaktır. Körpe dimağları zehirleyen, yarınları çalıp yok eden zararlı akımlar ve alışkanlıklar karşısında ailemize kalkan olabilmektir. Acıya, yokluğa, zorluğa birlikte tahammül edip katlanabilmektir.

Komşularımıza, akrabalarımıza ve kardeşlerimize karşı fedakârlık, sevincimizi, kederimizi, varlığımızı yokluğumuzu birbirimizle paylaşabilmektir. Kardeşimize karşı fedakârlığımız, yokluğu, sıkıntıyı kardeşimizin değil kendimizin göğüsleyebilmesidir. Kardeşimiz mahzun iken onun hüznüne ortak olabilmek, mazlum iken onun uğramış olduğu zulmü iliklerimize kadar hissedebilmektir.

Milli ve manevi değerlerimize karşı fedakârlık ise, yeri geldiğinde din için, vatan için, bayrak için, ezan için, namus için ve yarınlarımız için candan, anadan, yardan geçebilmektir.

Kardeşlerim!

Ne hazindir ki, bugün insanlık maddeye esir olmayı, birileri açken daha çok kazanmayı, bencilliği ve diğerini yok saymayı mubah sayan bir zihniyetin kısıkcı altındadır. Böyle bir ortam, inancımızdan doğan kardeşliğimizin bir tezahürü olan fedakârlık, isâr, paylaşma gibi daha nice özgün değerimizin aşınmasına hatta kaybolmasına sebebiyet vermektedir. Günümüzde niceleri yavrusu, anne-babası, yakınları, komşuları, kardeşleri ve kutsal değerleri için fedakârlık göstermesi gerektiğinde bundan uzak durabilmektedir. Sadece kendini düşünme zihniyetine esir olmuş niceleri kendilerini fedakârlığın getirdiği huzur ve bereket ikliminden mahrum bırakabilmektedir.

Kardeşlerim!

Hayat, acısı ve tatlısıyla bir imtihandır, mücadeledir. Acımızı, kederimizi birbirimize fedakârlığımızla hafifletebiliriz. Neşe ve sevincimizi birileriyle paylaşmakla çoğaltabiliriz. Unutmayalım ki, insanlık demek birlikte yaşamak, birlikte yaşamak da fedakârlık demektir.

¹ Haşr, 59/9.

² Buhârî, İmân, 7.

³ Buhârî, Libâs, 18, Cenâiz, 28.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ

وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ

وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

وَالْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِمَلَائِكَةِ، أُمَّهَاتُهُمْ شَتَّى، وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ ...

PEYGAMBERLER, İNSANLIĞIN YOLUNU AYDINLATAN REHBERLERDİR

Aziz Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Biz Allah’a ve bize indirilene; kezâ İbrâhim, İsmâil, İshak, Ya’kûb ve torunlarına indirilenlere; yine Mûsâ ve İsâ’ya verilenlere ve bütün peygamberlere rableri tarafından gönderilenlere inandık. Onlar arasında ayırım yapmayız; biz O’na teslim olmuşuzdur” deyin.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Peygamberler, anneleri ayrı, babaları bir kardeşlerdir; dinleri de birdir.”²

Kardeşlerim!

Yeryüzü, peygamberlerin insanlığa getirdiği ilâhî vahiy kadar tutarlı ve sürekli bir zincire şahit olmamıştır. Her gelen peygamber, bir öncekini tasdik ederek ilâhî daveti insanlara ulaştırmıştır. Peygamberler, ilahi mesajı sadece insanlara ulaştırmakla kalmamış, aynı zamanda en güzel bir şekilde yaşayarak gönderildikleri toplumlara örnek olmuşlardır.

Kardeşlerim!

Bütün peygamberler, aynı ilahi sözün elçileridir. Onlar, Yüce Rabbimizin biz insanlara en büyük lütfu ve ihsanıdır. Onlar, insanları küfrün kara bataklığından bir olan Allah’ın tevhit yoluna, bilgi ve inancın aydınlığına çağıran rahmet elçileridir. Onlar, insanlığın yolunu aydınlatan, insanlığa merhamet ve şefkat, huzur ve barış, dostluk ve kardeşlik, hak ve adalet, ahlak ve fazilet önderliği yapan kutlu elçilerdir. Onlar, ilimle ameli, hayatla ahlakı, hikmetle irfanı, bugünle yarını buluşturan ve barıştıran rehberlerdir. Onlar, doğruyla yanlış, güzelle çirkini, iyiyle kötüyü, faydalıyla zararlıyı, adaletle zulmü, ilimle cehaleti, samimiyetle gösterişi birbirinden ayırt eden hidayet kaynağıdır.

Kardeşlerim!

Peygamberler, kalp gözümüzü açan, doğru yolu gösteren Yüce Rahman’ın rahmet mektebinin muallimleridir. Kültür ve medeniyet adına insanlık onlara çok şey borçludur. Bugün gaflet, dalalet, cehalet, fitne, kin, nefret ve intikam çıkmazında boğulan insanlığın, onlara her zamankinden daha çok ihtiyacı vardır.

Kardeşlerim!

Âdem (a.s) insanlığın atasıdır. Hatada ısrar etmemeyi, tövbe ve istiğfarı ilk ondan öğrendik. Nuh (a.s), insanlığın ikinci atasıdır. Zanaatı, tekniği, tufanlardan kurtulmayı ondan öğrendik. İbrahim (a.s), peygamberlerin atasıdır; akıl devriminin mimarıdır. Ümmet olmayı ondan öğrendik. İsmail (a.s), teslimiyetin simgesidir. Kurtuluş ve teslimiyeti ondan öğrendik. Yakub (a.s), sabrın ve şefkatin timsalidir. Ümidi kaybetmemeyi ondan öğrendik. Yusuf (a.s), cemalin, vefanın ve asaletin adıdır. İstikameti, mücadeleyi, affetmeyi ve başarıyı ondan öğrendik. Musa (a.s), hukukun, cesaretin ve ahdin timsalidir. Hak ve adalet mücadelesini ondan öğrendik. İsa (a.s), sevginin ve rahmetin adresidir. Bağışlamayı ondan öğrendik.

Muhammed Mustafa (s.a.s), ilmin, irfanın, ahlakın, güçlüyken müşfik olmanın, haklıyken özveride bulunmanın, haksızlığa karşı en gür sedanın adıdır. Allah’ın emirlerine tazim göstermeyi, mahlukata şefkatle muamele etmeyi ondan öğrendik. Aklın ve imanın önündeki en büyük engel olan batıl inanç, bilgisizlik ve bağınazlığa karşı yüreğini ortaya koymayı ondan öğrendik. O, nübüvvet zincirinin son halkasıdır, Hâtemü’l-Enbiyadır. Âlemlere rahmettir. Ona iman biz müminlerin başta gelen vazifesidir. Bizler, kelime-i tevhidde, kelime-i şهادette Rabbimize imandan sonra Efendimize imanı zikrederiz. Resule iman olmadan Allah’a iman olmayacağını³, onu herkesten ve her şeyden daha çok sevmedikçe kamil manada iman edemeyeceğimizi⁴ biliriz. Zira Rabbimiz, pek çok ayette Resulü’ne imanı kendine imanla birlikte zikretmiştir. Kendi sevgisini kazanmayı Resulü’ne tabi olmaya bağlamıştır.⁵

Kıymetli Kardeşlerim!

Şunu unutmayalım ki; peygambere iman etmek ve onu her şeyden çok sevmek, onun hayat veren çağrılarını gönülden kabul etmektir; onlara sınırsız sarılmaktır. Peygambere iman, ona ülfet ve muhabbet beslemektir. Peygambere iman, insana, canlıya, kâinata onun bakışıyla bakmaktır. Peygambere iman, onun güzel ahlakıyla ahlaklanmaktır; onun merhameti, hoşgörüsü ve tevazuunu kuşanmaktır. Efendimiz (s.a.s)’e iman, onun getirdiği yüce değerlerle yücelmek, onun saygınlığını zedeleyecek her türlü söz ve davranıştan kaçınmaktır.

Kardeşlerim!

Kâinatın efendisi, hidayet rehberimiz olan Peygamberimiz (s.a.s)’e ve bütün peygamberlere sonsuz salat ve selam olsun! Rabbimiz, Efendimiz (s.a.s)’in ümmeti olma bahtıyarlığından bizleri mahrum bırakmasın! Onun hayat veren örnekliğinden, iki cihan mutluluğuna ulaştıran sırat-ı müstakiminden bir an olsun ayırmasın!

¹ Bakara, 2/136.

² Buhârî, Enbiyâ, 48.

³ İbn Hanbel, VI, 382.

⁴ Buhari, İman 8; Müslim, İman 69.

⁵ Âl-i İmran 3/31.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ

الْعُلَىٰ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اللَّهُمَّ اهْدِنِي لَأَحْسَنِ الْأَعْمَالِ وَأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي

لَأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَقِنِي سَيِّئَ الْأَعْمَالِ وَسَيِّئَ الْأَخْلَاقِ لَا يَقِي

سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ.

İMANI HAYAT KILABİLMEK

Aziz Kardeşlerim!

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz (s.a.s)’e bir gün, “İman nedir?” diye soruldu. Efendimiz, “İman, seni dünyada mesut kılacak bir ahlaktır. Allah’ın haram kıldıklarından uzaklaştıracak bir takvadır. Cahillerin yapıp ettiklerinden uzak tutacak vakur bir duruştur.”¹ şeklinde cevap verdi.

Bu cevabıyla Efendimiz, insanı insan kılan ahlakın, takvanın, izzet ve şeref, onurlu bir hayatın, imanın önemli bir yansıması olduğunu çağlar ötesinden dile getiriyordu. Rahmet Peygamberinin bu cevabı, yaratılışımızın hikmeti ve varoluşumuzun gayesini de gayet veciz bir şekilde özetliyordu.

Kardeşlerim!

İman, tevhide sımsıkı sarılmaktır. İman, Rabbimizin rızasına ve ebedi kurtuluşa erebilmenin temel esasıdır.² İman, Allah’ın varlığına ve birliğine, O’nun peygamberlerine, meleklerine, kitaplarına, ahiret gününe, kaza ve kaderin Allah’tan olduğuna gönülden inanmaktır. Kalbin Allah’a sadakat ve teslimiyetidir iman. Bu sadakat ve teslimiyetin düşüncemizde, özümüzde, sözümüzde, davranışlarımızda, hâsılı hayatımızın bütün kesitlerinde tezahür etmesidir. Bu itibarla iman, sadece bir gönül tasdiki ve dil ikrarı değildir; aynı zamanda bir eylemdir, bir hayattır.

Aziz Müminler!

Hayatının her kesitinde bizlere en güzel örnek ve rehber olan Peygamberimiz (s.a.s), kısa sürede şirkin yerine tevhid, zulmün yerine adaleti, hayasızlığın yerine iffeti yerleştirmiştir. Kin, nefret ve husumetin yerine şefkat, merhamet ve kardeşliği ikame etmiştir. Efendimiz, her şart ve durumda Rabbimize, kendimize, çevremize ve birbirimize karşı sadakati, samimiyeti ve ahde vefayı gözetmemizi istemiştir. Özümüz ve sözümüzle doğruluktan ayrılmamayı, her hâlükârda hak ve hakikatin yanında olmayı öğütlemiştir.

Kutlu Nebi (s.a.s), “Kendiniz için istediğinizi kardeşiniz için de istemedikçe kâmil manada iman etmiş olamazsınız.”³ sözüyle iman, kardeşimizi gözetmek, onun sevinç ve kederini paylaşmak, dahası

“ben” i “biz” kılmak diye tanımlamıştır. “İman etmeden cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmeden de gerçek anlamda iman etmiş olamazsınız.”⁴ sözüyle de, imanın müminleri sevmek, onlara değer vermek ve değer bilmek olduğunu haber vermiştir.

Kardeşlerim!

Mümin, imanının bir gereği olarak Allah ve Resûlü’nün emir ve yasaklarına riayet eder. O bilir ki, imanı diri tutan, salih amel ve güzel ahlaktır. Rahmet Peygamberi tarafından “elinden ve dilinden emin olunan kişi” şeklinde tarif edilen mümin, her daim istikamet üzere olur, emanete asla ihanet etmez. Elini harama alet edemez, hiçbir canlıya zarar veremez, zulmedemez. Kin, nefret ve düşmanlıkla gönlünü harap edemez. Hiçbir dünyevi çıkar için dilini yalanla kirletemez. Bakışlarını harama yönelmez, ayaklarını harama yönlendiremez. “Utanmadıktan sonra dilediğini yap.”⁵ nebevi öğretisini kendisine rehber edinen bir mümin, ahlakı, fazileti, erdemi ve güzellikleri kuşanır, imanı ile bağdaşmayan söz ve davranışlardan kaçınır.

Kardeşlerim!

Geliniz. Hep birlikte şu soruları sorarak kendi kendimize bir muhasebede bulunalım: Rehberimiz, yol göstericimiz olan Peygamberimiz (s.a.s)’in temsil ettiği ve bize öğrettiği ahlakın neresindeyiz? Samimiyetimiz, merhametimiz, adaletimiz, ahde vefamız, hoşgörümüz, nezaketimiz, sevgi ve saygımız, sabrımız onun bize öğrettiklerine ne kadar benziyor? Eşimize, evladımıza, arkadaşımıza, dostumuza, komşumuza, akrabamıza ne kadar güven verebiliyoruz? Hayatımızda kaç yetim ve öksüzün sevinmesine yardımcı olabildik? Bizler evlerimizde kışı beklerken, barınacak yeri olmayan kardeşimizin derdiyle ne kadar hemhal olabildik, ona ne ölçüde bir katkıda bulunabildik? Nefesimizi alıp verdiğimiz her dem Rabbimizin rızasını ne kadar gözetebiliyoruz ve ona ne kadar yaklaşabiliyoruz?

Kardeşlerim!

İman, ibadet ve ahlak bir bütün halinde hayatın her kesitinde etkin ve belirleyici olmalıdır. İmanımız, hayatımızı, bugünümüzü ve yarınlarımızı diri tutmalıdır. Unutmayalım ki; iman, Allah’ın bize en önemli nimetidir. Ve her nimet bir sorumluluk gerektirir. Yalnızca vicdanlara mahkum edilip gündelik hayata yansımayan, pratiğe dönüşmeyen iman, sahibini sorumluluktan kurtaramayacaktır.

Hutbemi Peygamberimiz (s.a.s)’in şu anlamlı duasıyla bitirmek istiyorum:

“Allah’ım! Beni amellerin ve ahlâkın en güzeline kavuştur. Onların en güzeline ancak sen ulaştırabilirsin. Beni kötü işlerden ve kötü ahlâktan muhafaza et. Bunlardan ancak sen koruyabilirsin.”⁶

¹ Taberânî, Mu’cemu’l-Evsat, 5005.

² Tâhâ, 20/75.

³ Buhârî, İman, 7.

⁴ Müslim, İman, 93.

⁵ Buhârî, Ehâdisü’l-Enbiyâ, 54.

⁶ Nesâî, İftitâh, 16.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءَ رَقَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

أَعْظَمُ النَّاسِ هَمًّا الْمُؤْمِنُ الَّذِي يَهْمُ بِأَمْرِ دُنْيَاهُ وَأَمْرِ آخِرَتِهِ

DÜNYA-AHİRET DENGESİ

Aziz Kardeşlerim!

Resûl-i Ekrem (s.a.s) Efendimiz, bir gün hasta bir sahabîyi ziyaret etti. Ona nasıl dua ettiğini sordu. O da, “Allah’ım! Beni ahirette ne ile cezalandıracaksan onu şimdiden dünyada bana ver!” şeklinde dua ediyorum” dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü, böyle dua etmemesi konusunda onu uyardı. Kendisine, “Allah’ım, bize dünyada iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru!”¹ şeklinde dua etmesini tavsiye etti.”²

Kardeşlerim!

Aslında bu dua, Yüce Rabbimizin Kerim Kitabımızda bizlere öğrettiği hikmet yüklü bir duadır. İtidali, yakarışı, ibadeti hayatının vazgeçilmezi kabul eden Efendimiz (s.a.s), bu dua ile dünya ve ahiret arasında dengeli bir tutuma, ölçülü bir hayata dikkat çekmiştir.³ Bu dua, insanı bu dünyada ve ahirette mutlu kılacak olan şeyin iyilik, salih amel, güzel ahlak olduğunu hatırlatır bizlere. İşte bugün bizler, bu duayı her gün beş defa huşuyla eda ettiğimiz ve huzura erdiğimiz namazlarımızda okuyoruz. Böylelikle, dünya ve ahiret dengesini gözettiğimizi her daim dile getiriyoruz. Dünyadaki sorumluluğumuzu, ahiretteki hesabı, mizanı, sıratı, mükâfat ve cezayı bir an olsun unutmadığımızı ikrar ediyoruz.

Kıymetli Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, Kerim Kitabımızda, “Allah’ın sana verdiğinden O’nun yolunda harcayarak ahiret yurdunu gözet; ama dünyadan da nasibini unutma...”⁴ buyurmaktadır. Rabbimizin bizden istediği, ne dünya için ahireti feda etmek, ne de ahiret için dünyayı terk etmektir. Bizden istenen, bu iki hayat arasında bir denge kurabilmektir. Dünya hayatını ahirete tercih etmemektir, menfaatin esiri olmamaktır. Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya bağlanmamaktır, heva ve hevesi Allah’ın rızasından üstün tutmamaktır.

Kardeşlerim!

Dünya ve ahiret arasındaki dengenin nasıl olması gerektiğini Peygamberimizin örnekliğinde görmekteyiz. Allah Resûlü, ibadetimizde, gündelik hayatımızda, dahası bütün yaşantımızda ölçülü olmamız gerektiğini bildirmiştir.⁵ Onun hayatı, bu denge eksenini üzerine kurulmuştur. Efendimiz, dünyadan el çekip sadece ahiret için yaşamaya karar veren bazı sahabileri bedeninin, ailenin ve sahip olunan nimetlerin hakkını vermeleri hususunda uyarmıştır.⁶ O, “Sünnetimden yüz çeviren benden değildir.”⁷ uyarısıyla kendisinin böyle bir hayat tarzının olmadığını ifade etmiştir.

Kardeşlerim!

Kimileri, zaman zaman bu dünyanın ahiret yurduna açılan bir kapı, bir imtihan alanı olduğunu göz ardı edebilmektedir. Kimileri, ahireti uğruna, doğru olmayan bir inançla dünyanın meşru nimetlerinden kendini mahrum bırakabilmektedir. Kimileri ise kendi anlayışlarından kaynaklanan aşırılıkları dine mal ederek, rahmet yüklü mesajlarıyla hayat veren yüce dinimize şiddet, vahşet ve katliamlarla ihanet edebilmektedir. Kimileri, dini ruhundan, ibadetleri özünden koparmak suretiyle dar kalıplara mahkum etmekte ve sadece şekle indirgeyebilmektedir. Kimileri ise, yaşantı boyutunu tamamen ihmal ederek dini sadece vicdanlara hapsedebilmektedir. Gerçek şu ki; bütün bu algı ve anlayışlar, Peygamberimizin insanlığa takdim ettiği örnekliğin ve Müslüman kimliğinin doğru idrak edilemeyeşinin sonuçlarıdır.

Kıymetli Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, kâinattaki her şeyi bir denge üzere yaratmıştır.⁸ Fakat günümüz insanının bu dengeyi ve hayat ölçüsünü yitirmesinin acı neticeleri bütün ibretiyle karşımızda durmaktadır. Bugün niceleri, modern dünyanın, daha çok kazanma ve haz alma tutkusunun, bilerek ya da bilmeyerek adeta esiri olmaktadır. Dünyanın bir köşesinde insanlar yiyecek ekmeğe muhtaçken, diğer bir köşesinde israf, savurganlık, vurdumduymazlık, bencillik had safhadadır. Kimileri, daha konforlu, daha ışıltılı bir hayat arzularken, sığınacak bir barınak uğruna nice canlar okyanusların derin ve karanlık sularında umutları ve yarınlarıyla birlikte yok olmaktadır. Bu olumsuzluklar karşısında insanlığın, bugün topyekûn bir itidal çağrısına muhtaç olduğu açıktır. Ancak bu itidalin, sadece çağrılarla değil, sağlam ve sarsılmaz bir imanla, paslanmamış yüreklerle, tükenmemiş gönüllerle hayata geçirilebileceği asla unutulmamalıdır.

Kardeşlerim!

Geliniz, Yüce Kitabımızın ve Peygamberimizin bize öğrettiği itidale dair duayı kendimize şiar edinelim. Sevgimizde, yergimizde, yaşantımızda, ibadetimizde, dünya ve ahirete bakışımızda bu dengeyi hakim kılalım. Unutmayalım ki; bu bakış ve tutum, sahih ve makbul bir kulluğun gereğidir. Yine unutmayalım ki; niyeti en yüce olanımız, hem dünyasının hem de ahiretinin işlerine önem verenlerimizdir.⁹

Hutbemizi, Peygamberimiz (s.a.s)’in anlam dolu şu duası ile bitirmek istiyorum:

“Allah’ım! İçinde yaşadığım, geçimimi sağladığım dünyayı ve ebedî yaşayacağım ahiretimi benim için hayırlı kıl. Hayatımda her türlü hayrı ziyadesiyle ihsan eyle.”¹⁰

¹ Bakara, 2/201.

² Müslim, Zikir, 23.

³ Müslim, Zikir, 26.

⁴ Kasas, 28/77.

⁵ Buhârî, İman, 29.

⁶ Buhârî, Edeb, 84.

⁷ Müslim, Nikâh, 1.

⁸ Rahmân, 55/7-8.

⁹ İbn Mâce, Ticaret, 2.

¹⁰ Muslim, Dua, 71.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
...إِرْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مَّن فِي السَّمَاءِ

RAHMET VE MERHAMET YÜKLÜ ADALET PEYGAMBERİ

Aziz Kardeşlerim!

Allah Resulü (s.a.s), ashabıyla birlikte Mekke'yi fethetmeye gidiyordu. Bir ara, Ensar'ın sancaktarlığını yapan Sa'd bin Ubâde'nin dilinden intikam dolu şu sözler döküldü: "Gün, savaş ve intikam günüdür. Gün, kan akıtmanın helal olduğu gündür..."

Bu sözleri duyan Rahmet Elçisi, hemen harekete geçti. Sancağı Sa'd'dan alarak başka bir sahabîye verdi. Ardından ashabına döndü ve şöyle dedi: "Gün, merhamet günüdür. Gün, kan akıtmanın haram olduğu gündür..."¹

Aynı şekilde Efendimiz, ordusuyla Mekke'ye hareket halindeyken yeni doğurmuş, yavrularını emziren bir köpek gördü. Rahmet Elçisi, devesinden inerek bir sahabîyi bu hayvanın başında nöbet beklemek üzere görevlendirdi. Ta ki ordu, buradan geçinceye kadar, hayvan ve onun yavruları zarar görmesin diye. Tam o noktada ashaba dönerek şöyle dedi: "Yerdeki bütün mahlukata merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin."²

Kardeşlerim!

Önümüzdeki Salı'yı Çarşamba'ya bağlayan gece Efendimiz (s.a.s)'in dünyayı teşrifleri vesilesiyle Mevlid Kandilini idrak edeceğiz. Kandilinizi şimdiden tebrik ediyorum. Tüm insanlığın, Peygamberimizin yüce örneğinden nasibini almasını Cenab-ı Mevlâ'dan niyaz ediyorum. Rabbimiz, gönlümüzde var olan peygamber sevgisini hiçbir zaman eksik etmesin. Bizi onun eşsiz örneğinden mahrum bırakmasın.

Kardeşlerim!

Resul-i Ekrem Efendimiz, az önce zikrettiğim hikmet ve insafla müzeyyen sözleriyle on dört asır öncesinden tüm insanlığa büyük bir ders veriyordu. İnsana yakışanın yüreğini kin, nefret ve intikam ateşiyle tüketmek değil; sevgi, saygı, merhamet ve affın güzelliğiyle tezyin etmek olduğunu haykırıyordu. Efendimizi âlemlere rahmet kılan ve ahlakta yüce tutan, onun bu anlayış ve tavrıydı. O, insanlığın yolunu, insanların gönül ve zihinlerini aydınlatan bir kandildi. O, bir müjdeciydi; Allah'a hakiki anlamda kul olan, insanî değerleri yaşayıp yaşatanlara büyük mükâfatlar olduğunu haber veriyordu. Bir uyarıcıydı o; insana Rabbinden, fitratından, ahlak ve erdemden uzaklaşmamasını hatırlatıyordu.

Değerli Kardeşlerim!

Nübüvvet zincirinin son halkası olan Efendimiz (s.a.s), insanlığı bir olan Allah'a inanmaya ve yalnızca O'na kul olmaya davet etti. Onun daveti; ölüme hayat, zulme adalet, cehalete bilgi, vicdansızlığa merhamet, husumete barış oldu. İnsanlık, onunla gerçek anlamını, yaratılış gaye ve hikmetini bir kez daha idrak etti. O'nun sözleri, insanı özüyle buluşturan, kendisiyle barıştıran, tabiatla kaynaştıran, Rabbine yakınlıştıran mesajlar oldu.

Aziz Müminler!

Geçmişten günümüze Müslümanlar olarak, ne zaman ki bu mesajlara sınıksız sarıldık, bunları yaşamak ve yaşatmak için gayret gösterdik, işte o zaman Peygamberimize layık aziz bir ümmet olduk. Ne zaman da gevşekliğe düştük, onun hikmetli öğretilerinden, örneğinden uzaklaştık, işte o zaman yolumuzu kaybettik ve ümmet olarak sıkıntılara maruz kaldık. Bugün de topyekûn insanlık ve bilhassa da İslam coğrafyasının içinden geçtiği zorlu süreçlerin temelinde onun rahmet yüklü mesajlarının, bugüne ve yarına bakışının doğru anlaşılabilmesi yatmaktadır. Onun eşsiz örneğinin, ağızlardan gönüllere indirilememesi, zihinlere, dimağlara iyice yerleştirilememesi, hayata geçirilememesi yatmaktadır. Bugün, İslam coğrafyasının dört bir yanında katledilen masum canların, akan kanın, gök kubbeğe yükselen feryatların sebebi bizim Şefkat Peygamberine hakkıyla ümmet olamayışımızdır.

Kardeşlerim!

Efendimiz (s.a.s), insan ve Müslüman olarak bizlere sorumluluğumuzu ve görevlerimizi öğretti. Ancak bizler, çoğu zaman dünya meşgalesine adeta esir olduk. Efendimiz, ırk, dil, renk, coğrafya ayrımı gözetmeksizin hepimizi aynı Allah'a, aynı kitaba, aynı peygambere inanan, aynı secdeye baş koyan, aynı kiblede istikameti bulan kardeşler olarak ilan etti. Fakat bugün bizler, kardeşlik ahlakını unuttuk, böylesi ulvi bir değeri çoğu zaman cehalet, menfaat, kısır çekişme ve inatlaşmalara kurban eder olduk. Rabbimizin, "Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."³ mesajıyla takdim ettiği Peygamberimiz, bizlere merhameti, şefkati, vicdanı, insafı, affı, sabrı ve hoşgörüyü öğretti. Ancak bizler, kendimize, ailemize, çevremize karşı bu hasletleri yitirdik. Yüreğlerimiz katılaştı. Rabbimizin gönüllerimize yerleştirdiği tertemiz fitrata tam anlamıyla sahip çıkamadık.

Peygamberimiz, bizlere adaleti öğretti. Ancak bizler, adalete yalnızca başkalarının muhtaç olduğunu zannettik. O, bizlere yetim ve öksüz kalışı, çaresizlik içerisinde çare, ümitsizlik içinde ümit oluşu, en zor zamanlarda bile hayata azimle tutunuşu öğretti. Fakat bizler, başımıza gelen en ufak bir musibette dahi savrulmalar yaşadık, çoğu zaman da kaderi suçladık. O, bizlere kimsesizlerin kimsesi, mazlumların umudu, gariplerin yurdu olmayı öğretti. Fakat bizler, bitmeyen arzu ve isteklerimizi bir türlü dizginleyemedik.

Kardeşlerim!

Bugün, bütün insanlık olarak intikamı, nefreti, kan dökmeyi önceleyen çağrılara değil, Efendimizin hikmet, merhamet, vicdan, adalet, hak ve hakikat yüklü çağrılarına ihtiyacımız var. Bugün, çoraklaşan yüreklerimizin onun rahmet damlalarıyla hayat bulmasına ve yeniden fethedilmesine çok ihtiyacımız var. Bugün, onun gözüyle insanlığa bakabilmeye, onun yüreğiyle tüm acı ve kederleri hissedebilmeye her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Bugün, her yönüyle onu örnek almaya, onun ahlakıyla ahlaklanmaya; sünnetini, benliğimizi her türlü kötülükten koruyacak erdemli tutum ve davranışlara dönüştürebilmeye çok ama çok ihtiyacımız var.

Salât-u selam, tahıyyat-u ikram, her türlü ihtiram Efendimiz (s.a.s)'e, onun âline, ashabına ve onun yolundan gidenlere olsun.

¹ Buhârî, Megâzî, 49.

² Tirmizî, Birr ve Sıla, 16.

³ Enbiyâ, 21/107.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ

ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَا مِنْ أَحَدٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صِدْقًا

مِنْ قَلْبِهِ إِلَّا حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ

PEYGAMBERE İMAN TEVHİDİN BİR GEREĞİDİR Aziz Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: **“De ki: ‘Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.’”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: **“Gönülden tasdik ederek Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in O’nun resûlü olduğuna inanan kimseye Allah, cehennemi haram kılar.”**²

Kardeşlerim!

İman esasları Allah’ın varlığını, birliğini, eşsiz ve ortaksız olduğunu kabul etmekle başlar. İman esaslarından biri de peygamberleri, ayırım yapmaksızın kabul etmektir. Bizler, Müslüman olmanın bir gereği olarak bütün peygamberlere, nübüvvet zincirinin son halkası Muhammed Mustafa’ya (s.a.s) ve onun tebliğ ettiklerinin tamamına şeksiz şüphesiz iman ederiz. Bu imanımızı kelime-i şehadetle gönülden tasdik ederiz.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ diyerek tevhide olan bağlılığımızı, Efendimize olan iman ve sadakatimizi dile getiririz.

Aziz Müminler!

Peygamber Efendimiz (s.a.s), Allah’ın aramızdan seçtiği, müjdeleyici ve uyarıcı olarak görevlendirdiği, kitabı ile şereflendirdiği son peygamberdir. O, Rabbimizden aldığı vahyi kusursuz bir şekilde bize ulaştırmış, anlatmış, açıklamış ve yaşamıştır. Bu yüzden ona iman eden, Allah’a iman etmiş; onu inkâr eden de Allah’ı inkâr etmiş olur.³

Peygamberimiz, bütün insanlığa gönderilmiş bir rahmet vesilesi ve hidayet rehberidir. O, bizlere varoluşumuzun gayesini haber vermiştir. Allah’a kul olmanın, O’nun rızasını ve cennetini kazanmanın yollarını öğretmiştir. Peygamber Efendimiz, özüyle ve sözüyle, her haliyle bizler için ahlak, iffet, şefkat, merhamet ve adalete dair muhteşem bir örnek olarak yaşamıştır. O, ashabına ve “kardeşlerim” dediği bizlere sadakati, dürüstlüğü, vefayı, fedakârlığı

öğütlemiştir. Efendimiz, bizim iki cihanda serverimizdir.

Kardeşlerim!

Hayat kitabımız olan Kur’an-ı Kerim, Peygamberimizin diliyle bizlere ulaşmıştır. Onun örnekliğinde hayat bulmuş, okunmuş, anlaşılmış ve uygulanmıştır. Kur’an’ı yaşanan bir kitaba dönüştüren Peygamberimizdir. Vahyin ağırlığını ilk karşılayan, ilâhî kuralları ilk açıklayan, insanlara Allah’ın muradını duyuran Peygamber Efendimizdir. Yüce Rabbimiz, Kur’an-ı Kerim’de bizlere namaz kılmayı, oruç tutmayı, zekât vermeyi, hac yapmayı emretmiştir. Ancak namazın vakitlerini, rekât sayılarını ve nasıl kılınacağını bize Efendimiz öğretmiştir. Orucun ne şekilde ve nasıl tutulacağını, zekâtın hangi mallardan ve ne kadar verileceğini, haccın menasikini bizlere hep Peygamberimiz göstermiştir. Kısacası ibadet hayatımız, onun örnekliğinde şekillenmiştir.

Kardeşlerim!

“Bize Kur’an yeter” anlayışıyla peygamberimizi, onun siretini ve sünnetini dikkate almadan Müslümanca yaşamaya çalışmak mümkün değildir. Bu duruş, Kur’an’ın bizzat kendisine aykırıdır. Çünkü Yüce Rabbimiz, Kerim Kitabımızda bize, kendisiyle birlikte Resulüne inanmayı⁴ ve tabi olmayı⁵ emreder. Peygamberimizin helal kıldığını helal, haram kıldığını haram saymamızı ister.⁶ Dolayısıyla Peygamberimize inanmayan, onun siretini ve sünnetini benimsemeyen bir anlayış, İslam anlayışı olamaz. Peygambere iman etmeden, Kur’an ile sünnetin arasına mesafe koyularak ebedi kurtuluşa ulaşamaz. Resul-i Ekrem’in şerefli sözleri olmadan Kur’an anlaşılamaz ve yaşanamaz. Bizi bu konuda ikaz eden yine bizzat Efendimizdir. O şöyle buyurur: **“Sakin sizden birinizi, emrettiğim veya yasakladığım bir konu kendisine iletildiğinde, köşesine yaslanmış olarak cahilce, ‘Biz Allah’ın Kitabı’nda ne bulursak ona uyarız; (hadis tanımayız!)’ derken bulmayalım!”**⁷

Kardeşlerim!

Tarihin yüce rehberlerine, insanlığın barış ve umut elçilerine, Efendimiz başta olmak üzere bütün peygamberlere sonsuz salat ve selam olsun. Rabbimiz, bizleri tevhide hakkıyla anlayan, kendisine hakkıyla kul olan, Resulüne hakkıyla tabi olanlardan eylesin! Peygamberimizin ümmeti olma, onun sancağı altında toplanma ve şefaatine nail olma bahtıyarlığından bizi mahrum bırakmasın. Onun sünnetinden, muhabbetinden, bereketinden bizleri bir an olsun ayırmasın.

¹ Âl-i İmrân, 3/31.

² Buhârî, İlim, 49; Müslim, İman, 47.

³ Nisâ, 4/80. Ayrıca bkz. Buhârî, Ahkâm, 1; Müslim, İmâre, 33.

⁴ Nisâ, 4/136.

⁵ A’raf, 7/158.

⁶ Ahzâb, 33/36.

⁷ İbn Mâce, Sunne, 2; Tirmizî, İlim, 10.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا تَفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
وَتَخُنْ لَهُ مَسْلُومُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

وَالْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلَّاتٍ

PEYGAMBERLER ALLAH'IN KUTLU ELÇİLERİDİR

Aziz Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “**Biz Allah’a ve Allah’ın bize indirdiği kitaba, aynı şekilde İbrâhim, İsmâil, İshak, Yakûb ve torunlarına indirilenlere; Mûsâ ve İsmâ’ya verilenlere ve Rableri tarafından bütün peygamberlere gönderilenlere inandık. Allah’ın peygamberleri arasında ayırım yapmayız; biz Allah’a teslim olmuşuzdur’** deyin.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “**Peygamberler, ataları bir kardeşlerdir.**”²

Kardeşlerim!

Peygamberlerin her biri, Allah’tan aldıkları vahyi insanlara ulaştırmak üzere insanlar arasından seçilmiş kutlu elçilerdir. İman esaslarından biri de hiçbir ayırım gözetmeksizin bu kutlu elçileri kabul ve tasdik etmektir. Bizler, hemen her gün okuduğumuz “**Âmenerrasûlû**” diye bilinen ayetlerde peygamberlerin tümüne inandığımızı ve aralarında hiçbir ayırım yapmadığımızı dile getiririz.

Aziz Mü’minler!

Yüce Rabbimiz, Kerim kitabımız Kur’an-ı Kerim’de bizlere peygamberlerin hayatlarından örnek alacağımız kesitler sunar. İlk insan olma şerefi yanında, ilk peygamber de olan, insanlığın içinden süzülüp çıkartılmış, özü itibarıyla en temiz ve saf olan Hz. Âdem, Safiyyullah olarak örneğimizdir.

Hiçbir taviz ve gevşeklik göstermeden sabırla 950 yıl boyunca tevhid mücadelesini sürdüren Hz. Nuh, Nebiyyullah olarak örneğimizdir.

Tevhid uğrunda dağ gibi ateşe atılan, Allah’a sadakatin ve müstakim duruşun sembolü Hz. İbrahim, Halilullah olarak örneğimizdir.

Teslimiyetin zirvesine oturan, Allah’ın emrine tereddütsüz “evet” diyen Hz. İsmail, Zebihullah olarak örneğimizdir.

İffet ve hayâ ile özdeşleşen, nefsin gayr-ı meşru istek ve arzularına Allah korkusuyla “hayır” diyen Hz. Yusuf, Sıddîkullah olarak örneğimizdir.

Doğumuyla Firavun’ları telaşlandıran, Firavun’un sarayında ama Allah’ın gözetiminde büyütülen, peygamberlik verilince de firavunun düzenini yerle-yeksan eden, Allah’ın kendisiyle konuşarak yücelttiği Hz. Musa, Kelimullah olarak örneğimizdir.

İsrailoğulları Tevrat’ı, Zebur’u ve peygamberlerinin mirasını, güç ve saltanat adına tahrif edip ifsada başlayınca, iffet abidesi Hz. Meryem’e, Allah Teâlâ’nın kendi ruhundan ‘ol’ emriyle ilkâ ettiği Hz. İsa, Kelimetullah olarak örneğimizdir.

Aziz kardeşlerim!

Bütün vahiylerin zirvesi olan Kur’an-ı Kerimle gönderilen ve peygamberlerin özü, özeti hatta özlemi olan, kıyamete kadar da ona iman etmeden, onun getirdiğine teslim olmadan, dünya ve ahirette kurtuluşun mümkün olmayacağı Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s), Habibullah olarak bizim ve bütün insanlığın yegâne örneğidir. Bütün bu özelliklerine rağmen yüksek bir tevazu ile Efendimiz, kendisini Hz. Âdem ile başlayan Peygamberlik binasının eksik bir tuğlası olarak nitelendirmişti.

Hz. Âdem’den Hâtem’ül-Enbiya Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s)’ya kadar tüm peygamberlere salat ve selam olsun.

Rabbimiz, bizleri ve neslimizi onların en güzel örnek olan hayatlarından ve kutlu yollarından bir an olsun ayırmasın.

Kıymetli Kardeşlerim!

İki gün önce insanlıktan nasibini almamış her türlü değerden ve vicdani duygudan yoksun kişi veya kişiler tarafından Ankara’da gerçekleştirilen saldırıda şehit olan güvenlik güçlerimize, hayatını kaybeden kardeşlerimize Cenab-ı Haktan rahmet niyaz ediyor, yaralı olan vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum. Yakınlarına ve milletimize sabır, metanet ve baş sağlığı diliyorum.

Cenâb-ı Allah bu saldırıda hayatlarını kaybeden masum kardeşlerimizi engin rahmet-i Rahmanıyla karşılasın. Rabbim millet olarak sabır ve tahammül gücü zorlanan gönüllerimizi onarsın, yaralarımıza derman olsun. Milletimizin başı sağ olsun.

¹ Bakara, 2/136.

² Buhari, Enbiyâ, 48.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ

لِعَدِّهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

... اللَّهُمَّ أَصْلَحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا مَعَادِي وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ

زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ

ÂHİRETE İMAN

Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz, şöyle buyuruyor: **“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve herkes, yarın için ne göndermiş olduğuna baksın. Allah’a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”**¹

Kardeşlerim!

Bir cuma günüydü. Peygamberimiz (s.a.s) minberde iken bir adam mescide girdi ve onun konuşmasını keserek, “Ey Allah’ın Resûlü, kıyamet ne zaman kopacak?” diye sordu. Sahâbe, soruyu soran kişiye susmasını işaret ettiyse de o, aynı soruyu üç kez tekrarladı. Efendimiz, namazı kıldırdıktan sonra, **“Kıyametin ne zaman kopacağını soran kişi nerede?”** dedi. O adam, “Benim, Yâ Resûlallah.” diyerek cevap verdi. Peygamberimiz, **“Kıyamet için ne hazırladın?”** buyurdu. O adam, “Benim çok fazla amelim yok. Ancak ben Allah ve Resûlü’nü gerçekten seviyorum.” dedi. Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz, **“Kişi sevdiğiyle beraberdir, sen de sevdiğinle beraber olacaksın.”** buyurdu.²

Allah Resûlü (s.a.s), bu hadisiyle o büyük güne, hesap vaktine daima hazırlıklı olmamız gerektiğini vurguluyordu. Kıyametin ne zaman kopacağından çok daha önemli olan, bizim ona ne kadar hazır olduğumuzdu. Kıyamete hazırlık ise, Rabbimizi ve peygamberimizi gönülden sevmekten, Allah ve Resûlü’nün istediği doğrultuda bir hayat sürmekten geçiyordu.

Kardeşlerim!

Öldükten sonra dirilmeye, mahşere, hesaba, âhiret gününe iman etmek, dinimizin temel esaslarından biridir. İncamımıza göre mebdede yani her şeyin Allah tarafından yoktan yaratıldığı, meâd yani

bâkî olan Allah dışında her şeyin bir gün yok olacağı inancı birbirinden ayrı düşünülemez. Varlığın hakikatini, hayatın anlamını, yaratılışın gayesini bilmeyen, ölümü, ölüm ötesini, yeniden dirilişi, kıyameti, hesabı, âhireti anlayamaz. Âhiretin, bizim ebedî yurdumuz, sonsuz ikamet mahallimiz olduğunu kavrayamaz.

Aziz Müminler!

Rabbimiz, Kerim Kitabımızda, anlamsız ve gayesiz yaratılmadığımızı, başıboş bırakılmadığımızı, ölümle birlikte yepyeni bir hayata doğacağımızı bizlere haber vermektedir. Dünyanın bizler için aldatıcı bir meta olduğunu sıklıkla hatırlatmaktadır. Hayatın dünyadan ibaret olduğu fikrinin, kişiyi inkârâ sürükleyeceğini bildirmektedir. Âhireti yok sayan bir dünyanın oyun, eğlence, gösteriş ve övünmeden ibaret olduğunu vurgulamaktadır.

Kardeşlerim!

Fânî olan dünya hayatı, ebedî âhiret hayatına giderken konakladığımız geçici bir menzildir. Bizler, ebedî yurdumuzu, âhiretimizi bu dünyada kazanacağız. Dünya bir imtihan yeriyken, âhiret hesap, sırat, mizan, cennet ve cehennem safahâtıyla hakikatin ve mutlak adaletin zuhur edeceği yerdir. O gün, dünya hayatında yaptığımız her hayrın mükâfatını göreceğimiz gibi, işlemiş olduğumuz her günahın da hesabını vereceğiz. Kimseye zerre miktarı haksızlık yapılmayacaktır.

Bu şuurla hayatını tanzim eden bir kişi, sürekli kendini hesaba çekecektir. Allah’ın huzurunda vereceği hesabı düşünecek, haramdan, gûnahtan, kötülükten uzak durmaya çalışacaktır. Şerrin kilidi, hayrın anahtarı olmak için çabalayacaktır. Helâl, sevap ve iyilik peşinde bir hayat sürme idealinde olacaktır. Bu inanç ve anlayışın yerleştiği bir toplum da elbette barış, huzur ve güven toplumu olacaktır.

Kardeşlerim!

Mizanda salih ameli ağır basanlar, ahirette kurtuluş ve felaha ereceklerdir. İyilikleri hafif gelenlerse, kendilerine yazık etmiş olduklarını itiraf edeceklerdir. Unutmayalım ki; cennet, tohumunu bu dünyada ektiğimiz bir bahçedir. Cehennem ise, ateşini bu dünyadan götürdüğümüz bir ocaktır.

Hutbemi şu dualarla bitirmek istiyorum:

“Allah’ım! Bize dünyada iyilik ver, âhirette de iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru!”³

“Allah’ım! Ebedî yaşayacağım ahiret hayatımı benim için hayırlı eyle! Hayatı her türlü iyiliği artırmama vesile kıl! Ölümü de her türlü kötülükten kurtuluşuma vesile eyle!”⁴

Hazırlayan: Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

¹ Haşr, 59/18.

² Tirmizî, Zühd, 50.

³ Bakara, 2/201.

⁴ Müslim, Dua, 71.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ ۚ مِّن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَأَحْسَنَ الْهُدَى هُدًى مُحَمَّدٍ

KİTAPLARA İMAN

Aziz Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Allah, sana Kur’an’ı hakk ile ve öncekileri doğrulayıcı olarak indirmiştir; daha önce insanlara doğru yolu göstermek üzere Tevrat ve İncil’i indirmişti; furkanı da indirdi...”¹

Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, insanı varlıkların en şereflişi olarak yarattı. Onu kendisine muhatap kabul etti. İnsanlığın tarihi, vahiyyle, ilâhî kelâmıla başladı. Rabbimiz, kelâmını, muradını kitaplarıyla, peygamberleriyle bizlere ulaştırdı. Kâinatı mamur kılmamız için bizi vahiyyle, bilgiyle donattı. Bizlere yol gösterdi. Kendini tanımamız, O’na ibadet etmemiz, her iki dünyada huzur ve mutluluğa ermemiz için bizleri vahiyyle destekledi. Hayatın ve ölümün, dünyanın ve ahiretin anlamını, doğruyu yanlış, hakkı batılı, iyiyi kötüyü vahiyyle bildirdi. Ahlak ve erdemi, adalet ve hakkaniyeti vahiyyle öğretti.

Kardeşlerim!

İnsanlık tarihinde zaman zaman tevhidin, yaratılış hikmet ve gayesinin unutulmaya yüz tuttuğu dönemler yaşanmıştır. Yüce Rabbimiz, peygamberleriyle doğru yolu insanlığa yeniden göstermiştir. Yaşanılması için kitaplar göndermiştir. Allah’ın kitapları, sözlerin en güzeli olan Allah kelâmının harflere, satırlara dökülmüş şeklidir. Mümin olmanın esaslarından biri de Allah’ın kitaplarına imandır. Kitaplara iman, Allah kelâmının hakk olduğunu, doğru olduğunu tasdik etmektir. Kitaplara iman, onların her birinin kendisinden öncekini tasdik ettiğini ve son halkasının Kur’an ile taçlandırıldığını kabul etmektir.

Kardeşlerim!

İlâhî kitaplara ayırım gözetmeksizin iman etmemiz emredilir. Bu iman, hiç şüphesiz o kitapların bozulmamış, Allah’tan geldiği şekliyle muhafaza edilmiş hâlleri için söz konusudur. Biz

müminler, ilahi kitapların asıllarına iman ederiz. Onların tahrif edilmemiş hallerinin, Allah kelâmı olduğunu kabul eder, onlara saygıda kusur etmeyiz. Kitabı inkâr etmenin, aslında onun sahibini inkâr etmek anlamına geldiğini biliriz. Kur’an dışındaki mevcut ilâhî kitapların asıllarının, insanlar tarafından değiştirildiğini de kabul ederiz.

Kardeşlerim!

İlâhî rehberler olan kutsal kitapların tahrif edildiği bir dönemde Rabbimiz, peygamber olarak Efendimizi göndermiştir. Bir kez daha vahyi ile insanlığa yol göstermiştir. İlk insan ile başlayan vahiy geleneği, Muhammed Mustafa (s.a.s) ile nihayete ermiştir. O, Hâtemü’n-Nebiiyindir, son peygamberdir. Onun, bizzat yaşayarak bizlere öğrettiği Kur’an-ı Kerim son ilahi kitaptır. Artık tek rehber, hidayet kaynağı Kur’an’dır. Dünya ve âhiret saadeti, Kur’an’da ve Resûlullah’ın örnekliğinde bize takdim edilen yüce değerleri yaşamaya bağlıdır.

Kıymetli Kardeşlerim!

Kur’an-ı Kerim, Efendimizin ümmetine bıraktığı en büyük mirasıdır, yaşayan mucizesidir. “Şüphesiz Kur’an’ı biz indirdik! Onun koruyucusu da elbette biziz.”² âyetinde bildirildiği gibi o Allah’ın muhafazası altındadır.

Kur’an, bize var oluşumuzun anlamını, hayatımızın gayesini gösterir. Nereden geldiğimizi, nereye gideceğimizi anlatır. Nasıl iyi bir kul, nasıl iyi bir evlat, nasıl iyi bir komşu, hâsılı nasıl iyi bir insan olacağımızı öğretir. Merhameti, adaleti, iyiliği öğütler. Kur’an’ı okumak ibadet, dinlemek ibadet, anlamak ibadettir. Onu yaşamak ise yaratılışımızın gayesidir. Kur’an, kendisine tutunan için koruyucu ve kurtarıcıdır. Şifa kaynağı, hidayet rehberi ve rahmet vesilesidir. Kur’an’ın rehberliğinde, Efendimizin örnekliğinde hayatlarını tanzim edenler, asla yollarını şaşırmayacaklardır,³ istikametlerini kaybetmeyeceklerdir.

Yüce Rabbimiz, bizleri Kerim Kitabımızın nurundan, rehberliğinden, Efendimiz (s.a.s)’in örnekliğinden mahrum bırakmasın. Hutbemi Peygamberimizin şu hadisiyle bitirmek istiyorum: “Sözün en güzeli Allah’ın kelâmı, en güzel yol da Muhammed’in yoludur.”⁴

¹ Âl-i İmrân, 3/2-4.

² Hicr, 15/9.

³ Muvattâ, Kader, 1.

⁴ Nesâî, Sehvi, 65.

قَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ. وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

يُفَسِّسُ الْعَبْدُ عَبْدًا سَهًا وَلَهَا وَتَسِي الْمَقَابِرَ وَالْبُلَى...

O BÜYÜK GÜNE HAZIR MIYIZ?

Aziz Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz, şöyle buyuruyor: **“Kim zerre miktarı hayır işlerse mutlaka karşılığını görecektir. Kim de zerre miktarı şer işlerse karşılığını görecektir.”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: **“Gaflete dalarak ölümü ve ölüm sonrası hayatı unutan kul ne bedbahttır!”**²

Kardeşlerim!

Bir gün Resûlullah Efendimiz (s.a.s)’e sahabeden biri, “Ey Allah’ın Resûlü! Müminlerin en hayırlısı kimdir?” diye sordu. Efendimiz, **“Ahlakı en güzel olanıdır.”** karşılığını verdi. Aynı sahabe, “Peki müminlerin en duyarlısı ve şuurlusu kimdir?” diye sorunca Peygamberimiz, **“Ölümü en çok hatırlayan ve ölümden sonraki hayatı için en güzel şekilde hazırlanandır.”** buyurdu.³

Aziz Kardeşlerim!

Rabbimize hamdü senalar olsun ki, bizleri bir kez daha rahmet, bereket ve mağfiret mevsimi olan üç aylara eriştirdi. Kısa bir süre önce hep birlikte üç aylara yeniden ulaşmanın huzur ve mutluluğunu yaşadık. Regaip kandilini hep birlikte gönülden dualarla, yakarışlarla idrak ettik. Rabbimize olan rağbetimizi ve ahdimizi yeniledik. Miraç kandilinde Rabbimize imanımızı, Peygamberimiz (s.a.s)’e bağlılığımızı, namaza olan muhabbetimizi bir kez daha tazeledik. Ellerimizi, gönüllerimizi Rabbimize açtık, af ve bağışlanma diledik. Esfel-i sâfiline düşmekten O’na sığındık. Bizleri imanımızla, salih amellerimizle ahsen-i takvim üzere yaşatmasını O’ndan niyaz ettik. Rabbimiz, bu yakarışlarımızı, niyazlarımızı kabul buyursun. Hep birlikte bizleri günahlardan, kötülüklerden arınma ve kurtuluş beratımızı alabilme fırsatı olan Berat kandiline eriştirsün. Bizleri gölgesi üzerimize düşmüş Kur’an ayı Ramazanla ebedi nimetlerine nail olan bahtiyar kullarından eylesin.

Kardeşlerim!

Rabbimizin bize bir emaneti olan ömür sermayemiz hızla tükeniyor. Her bir nefesimiz, her bir saniyemiz, bizi ölüm gerçeğine biraz daha yaklaştırıyor. Herkesin yapıp ettiklerinin karşılığını eksiksiz göreceği hesap gününe doğru ilerliyoruz. Peki müminler için esenlik, selam yurdu, inkârcılar içinse pişmanlık ve hüsrân diyarı olan âhirete hazır mıyız? Hesap, mizan, hayatımızın akışı içerisinde ne kadar yer tutuyor? Günah-sevap, hayır-şer konusunda ne kadar nefis muhasebesi yapabiliyoruz? Yoksa akıp giden hayatın günlük meşgalesi, dünyanın türlü hengâmesi bizlere bütün bunları unutturuyor mu?

Kardeşlerim!

Dünyadaki hazlar, tutkular, hırslar, kinler, nefretler, kavgalar, hepsi son nefesi verdiğimizde bitiyor. Dünya imtihanımız, ölümle birlikte sona eriyor. Günahların, isyanların, kırılan gönüllerin hesabını vermek de iyiliklerin mükâfatına ulaşmak da âhirete kalıyor. Hakikat bu iken hayatın gündelik koşuşturmaları içinde ölüm bize bazen yabancı düşüyor. Zaman zaman âhiretle aramıza duvarlar örüyoruz adeta. Oysa dünya fani, geçici; âhiret ise bâkî, ebedi olandır. Âhiret, hesap, mizan, cehennem ve cennet safahâtıyla mutlak adaletin zuhur edeceği yerdir.

Kardeşlerim!

Kerim Kitabımız, sorumlu bir varlık olduğumuzu, başıboş bırakılmadığımızı, öldükten sonra yeniden diriltilip huzur-i ilahiye çıkarılacağımızı bizlere haber veriyor.⁴ Rabbimiz, dünyanın geçici zevklerine, aldatmacalarına kanmamamız, daha hayırlı ve kalıcı olan âhiret saadetine erişebilmemiz için bizleri şöyle uyarıyor: **“Ey insanlar! Şüphesiz Allah’ın vaadi gerçektir. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın.”**⁵

Aziz Müminler!

Elbette müminler olarak âhirete gönülden iman ediyoruz. Zira biliyoruz ki âhirete iman, iman esaslarından biridir. Ve bizler yine biliyoruz ki âhirete iman, sadece dilin ikrarından ibaret de değildir. Allah’a ve âhirete iman eden, Rabbine gönülden itaat eder. Allah’a ve âhirete iman eden, Allah’ın Resûlü’nü kendine örnek alır. Onun öğütlerine kulak verir, sünnetini kendine rehber edinir. Allah’a ve âhirete iman eden, haramlardan uzak durur. Şirkten ve gûnahtan, ateşe düşmekten kaçarcasına kaçınır.

Allah’a ve âhirete iman eden, haksızlık yapmaz, zulmetmez, şiddet uygulamaz. Allah’a ve âhirete iman eden, canı pahasına da olsa doğruluktan ayrılmaz. Hiçbir cana kıyamaz. Hiçbir canlıya bilerek, isteyerek zarar vermez, veremez. Diliyle dahi kardeşini incitemez. Allah’a ve âhirete iman eden, yetime, yoksula, dara düşene kol kanat gerer. Garibin, fakirin, dertlinin halini bilir. Kimsesize kimse, çaresize çare olur.

Kardeşlerim!

Unutmayalım ki; dünya, âhiretin tarlasıdır ve kişinin âhiretteki konumu, dünyada yapıp ettikleriyle belirlenecektir. Öyleyse geliniz, içerisinde bulunduğumuz üç ayları fırsat bilelim. Fâni olan dünya hayatımızı ebedi mutluluk ve huzura dönüştürmeye gayret edelim. Gönümüzden sevgiyi, merhameti, şefkati, iyiliği eksik etmeyelim. Allah’a iyi bir kul, Peygamberimiz (s.a.s)’e iyi bir ümmet, birbirimize iyi birer kardeş olalım. Rabbimizin huzuruna, âhiret yurduna hesabını verebileceğimiz bir hayat yaşayarak varalım.

Rabbim bizleri ölümden sonrası için hazırlanan ve hesabını kolay verebilen kullarından eylesin.

¹ Zilzâl, 99/7-8.

² Tirmizî, Sıfâtü’l-kıyâme, 17.

³ İbn Mâce, Zühûd, 31.

⁴ Mû’minûn, 23/115; Kıyâmet, 75/36, 40.

⁵ Fâtır, 35/5.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ

MÜMİN GÜVENEN VE GÜVENİLEN İNSANDIR

Cumanız Mübarek Olsun Aziz Kardeşlerim!

Hutbemin başında okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “İman edip de imanlarına hiçbir zulüm bulaştırmayanlar var ya; işte onlara eman ve güven vardır. Onlar, doğru yolda olanlardır.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Emanete riayet etmeyen kimsenin imanı kemale ermez. Ahde vefa göstermeyen kimse de kâmil anlamda dindar olamaz.”²

Kardeşlerim!

Rabbimiz, kâinatı yoktan var etmiş, güven ve huzur dolu bir hayat kurması için varlık âlemini insana emanet etmiştir. Okuduğum âyet-i kerimede güvenli bir dünya tesis etmemizin iki şartı olduğu beyan edilmektedir. Birinci şart, imandır. Allah’a ve Resûlüne iman etmeden, mümin olmadan doğru yola erişilemez. Emaneti koruyup güvenilir bir insan olmadan da imanın hakikatine erilemez. Eman olmazsa iman olmaz, İslam yaşanamaz.

Emniyetli bir dünya inşa etmenin ikinci şartı ise imanımıza hiçbir şekilde zulmü, şirki bulaştırmamaktır. Adaleti şiar edinmek, haksızlığa göz yummamaktır. Yeryüzünün, hayatın, Allah’ın nimetlerinin ve çevremizdeki her bir insanın birer emanet olduğunu akıldan çıkarmamaktır.

Kıymetli Kardeşlerim!

Güven; inançtan, imandan, ihlastan beslenir ve yüreğe yerleşir. Kalbimizde eman oluşturmaktan ne kadar dış güvenlik tedbirleri alsak da evlerimizin, çarşılarımızın, okullarımızın emniyetini sağlayamayız. Gönül evimizin güvenliğini sağlama almadan, mahallemizin, şehrimizin, ülkemizin güvenliğini koruyamayız.

Mümin, önce Rabbine güvenir, ne zaman sarsılmaz bir güven kaynağı arasa, “esenlik veren ve emniyet ihsan eden” Yaratıcısına sığınır. Sonra bu iman sayesinde kendine güveni gelişir, çevresine güven aşılayan, dürüst ve merhametli bir insan haline gelir. İman güvendir. Mümin güvenen ve güvenilendir. Rabbine, kitabına, Peygamberine güvenmeyen bir insan, kendine nasıl güvenebilir? Kendine güveni olmayana kim güvenir?

Kardeşlerim!

Bütün peygamberler insanlığı imana davet etmiştir. Onlar yeryüzünü bir eman yurduna dönüştürmek için nice zorluklara, çetin imtihana katlanmışlardır. Her peygamber, emânı önce kendi kalbinde, kendi hayatında bizzat yaşamıştır.

“Rabbim! senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni her türlü eksiklikten tenzih ederim. Ben gerçekten nefsinde zulmedenlerden oldum.”³ diye yakaran Hz. Yunus (a.s.), karanlık denizlerde balığın karnında emandaydı.

İbrahim Halilullah, tevhid uğruna atıldığı ateşte Allah’ın himayesiyle selamete ve güvene kavuşmuştu. O, oğlu İsmail’le birlikte Kâbe’nin temellerini yükseltirken “Rabbim! Burayı güvenli bir belde yap!”⁴ diyerek Rabbinden öncelikle güven niyaz etmişti.

Hz. Yusuf (a.s.), kardeşleri tarafından kuyuya atıldığında, iffetine iftira edildiğinde hep Rabbine güvenmişti. Babası Hz. Yakup (a.s.) ve annesi yanına geldiklerinde,

“Allah’ın izniyle güven içinde Mısır’a girin!”⁵ diyerek onları bağrına basmıştı. Hz. Musa ise, Allah’ın yardımı ve muhafazasıyla Firavun’un yanında güvende büyümüştü.

Aziz Kardeşlerim!

Hayatı tevhid ve tebliğ yolunda meşakkatlere göğüs gererek geçen Sevgili Peygamberimiz de hicret esnasında Sevr Mağarasında Allah’ın emanına sığınmıştı. Mağaranın ıssızlığında Sâdık dostu Ebû

Bekir’e “Üzülme! Endişelenme! Zira Allah bizimle beraberdir.”⁶ diyerek güven telkin etmişti.

O, dostun da düşmanın da, yakının da uzağın da kendisine güven duydukları Muhammedü’l-Emin’di. Elinden, dilinden, halinden, gönlünden kimsenin zarar görmediği dürüst, temiz, mütevazı insandı.

Müminler olarak bize düşen, peygamberler zincirini örnek almak, Sevgili Peygamberimizin ahlakıyla bezenmek, emin peygamberin emin ümmeti olmaktır. Unutmayalım ki, güvenilir olmanın şartı imana ve Rabbimizin emanetlerine sahip çıkmaktan geçer. Ama insan emanete hıyanet ederse, huzur da, güven de yok olur. İnsan emin oldukça, haneler emin olur. İnsan emin oldukça, beldeler emin olur. İnsan emin oldukça, ülkeler emin olur. Yüreğimizdeki iman ve güven, kâinatın, tabiatın, dünyamızın emin bir yer olmasının teminatıdır.

Kardeşlerim!

Resûl-i Ekrem (s.a.s), Allah’ın varlığının ve kudretinin delillerinden biri olan hilali gördüğünde “Allah’ım! Bu hilal, üzerimize bereket, iman, esenlik, güven ve emniyet getirsin.”⁷ şeklinde dua etmiştir.

Kutlu doğumun rahmet iklimini yaşadığımız bugünlerde Rabbimiz bizleri bir mübarek geceye daha ulaştırdı. Önümüzdeki Pazar akşamı Miraç gecesini idrak edeceğiz. Miraç gecesini, Resûl-i Ekrem Efendimizin önce Mescid-i Haram’dan Mescid-i Aksa’ya, oradan da semaya uzanan yolculuğuna şahit olan kutlu bir gecedir.

Bu vesileyle Miraç Kandilinizi tebrik ediyorum. Miraçla bütünleşen değerlerin tüm insanlığın hayrına vesile olmasını, yükseliş ve yücelişimizin nefislerimizden başlayarak dalga dalga toplumun her kesimini kuşatmasını temenni ediyorum. Mescid-i Aksa, Kudüs ve çevresinin tekrar eman ve güven yurduna dönüşmesini, insanlığın ortak huzurunu tehdit eden terör, şiddet, savaş ve düşmanlığın yerini barış ve huzura bırakmasını Cenâb-ı Mevlâ’dan niyaz ediyorum.

¹ En’âm, 6/82.

² İbn Hanbel, III, 134.

³ Enbiyâ, 21/87.

⁴ Bakara, 2/126.

⁵ Yûsuf, 12/99.

⁶ Tevbe, 9/40.

⁷ Tirmizî, Deavât, 50.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَفَانِي وَأَوَانِي وَأَطْعَمَنِي وَسَقَانِي وَالَّذِي مَنَّ عَلَيَّ فَأَقْضَلَ

وَالَّذِي أَعْطَانِي فَأَجْزَلَ. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ. اللَّهُمَّ! رَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَا يَكُنْ

وَالَهُ كُلُّ شَيْءٍ أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ.

YARATAN, YAŞATAN, HİDAYET VEREN ALLAH'TIR

Cumanız Mübarek Olsun Aziz Kardeşlerim!

Peygamberimiz (s.a.s)'in olanca çabasına rağmen Mekke müşrikleri, batıl inançlarından, insan onur ve haysiyetiyle bağdaşmayan alışkanlıklarından bir türlü vazgeçmemişlerdi. Tevhid inancını, Allah'tan başka ilah olmadığı gerçeğini kabule yanaşmamışlardı. Bir gün Peygamberimize gelerek “Bize Rabbini tanı!” dediler. Bunun üzerine Yüce Rabbimiz, tevhid inancını özlü bir şekilde anlatan, kendisini insanlığa en güzel şekilde tanıtan ihlas suresini indirdi ve şöyle buyurdu:

“De ki: ‘O, Allah birdir.’ ”

“O, hiçbir şeye muhtaç değildir. Her

şey O'na muhtaçtır.”

“Onun çocuğu

“Hiçbir

yoktur. O, doğmamıştır.”

“Hiçbir şey O'na denk değildir.”¹

Aziz Müminler!

Yüce Kitabımız Kur'an-ı Kerim, baştan sona bizlere Rabbimiz Allah'ı tanıtan bir kitaptır. O'na imanı, teslimiyeti, ibadeti öğreten; insanca bir hayatın, huzura ulaşabilmenin yollarını gösteren hidayet rehberidir. İşte bugünkü hutbemizde bizlere Rabbimizi en güzel şekilde tanıtan Şuarâ Suresi'nin âyetlerini² sizlerle paylaşmak istiyorum.

Muhterem Müminler!

Yüce Rabbimiz, **الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ** buyuruyor. Yani Rabbimiz, yaratan ve hidayet verendir. Peygamberleri ve kitapları aracılığıyla bizlere sırat-ı müstakimi, dosdoğru yolu gösterendir. Bizlere düşen, bu yolun yolcusu olmaktır. Kötülüklerden uzak durmak ve gücümüz nispetinde iyiliği yeryüzünde yaymaktır.

Rabbimiz, **وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ** buyuruyor.

Yani yediğimiz her bir lokmayı, içtiğimiz her bir damla suyu bizlere lütfeden Allah'tır. Bizlere düşense her daim helal rızık peşinde koşmaktır. Her nimetin, her türlü imkânın Rabbimizin birer emaneti olduğunu unutmamaktır. Varlığı da darlığı da imtihan vesilesi olarak görebilmektir. Peygamberimiz (s.a.s)'in buyurduğu gibi “Her hâl ve durumda Allah'a hamdolsun”³ diyerek şükredebilmektir.

Yüce Rabbimiz, **وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ** buyuruyor.

Yani Allah, hastalıkların şifasını verendir. Dertlerin devasını lütfedendir. Çaresizlere çare, ümitsizlere ümit O'dur. Bizlere düşen, sıkıntılarımız ve çaresizliklerimiz üzerinden inancımızı, duygularımızı, samimiyetimizi istismar etmek isteyenlere asla fırsat vermemektir. Sadece Rabbimizin rahmetine sığınmaktır. Yalnızca O'na dayanıp güvenmektir. Birer imtihan olduğu bilinciyle hastalıklara, musibetlere sabır, metanet ve tevekkülle göğüs germektir.

Aziz Kardeşlerim!

Rabbimiz, **وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ** buyuruyor. Yani, hayatın da ölümün de yegâne sahibi Allah'tır. Bu hayatı veren de vakti geldiğinde alacak olan da O'dur. Rabbimiz, ölümümüzden sonra bizleri yeniden diriltecektir. Yapıp ettiklerimizin hesabını soracaktır. Herkese hak ettiğinin karşılığını eksiksiz verecektir. Bizlere düşen, son nefesimize kadar imanımıza sadık kalmaktır. Ömrümüzü salih amellerle bereketli kılmaktır. Ölüme ve hesap vaktine her daim hazır olmaktır.

Allah, **وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ** buyurarak daima rahmetini ummamızı istiyor. Zira O, imanına sadık kalanları, kendisine gönülden teslim olanları asla mahcup etmez. Bizlere düşen, günahla, yanlışta ısrar etmemektir. Acziyetimizin itirafı olan tövbelerimizle, nedametimizin tezahürü olan istiğfarlarımızla Rabbimizin et-Tevvâb ismine sığınmaktır. Bizlere ebedi kurtuluş vadedenlere itibar etmemektir. Kurtuluş beratımızın Kur'an'ın rehberliğinde, Peygamberimiz (s.a.s)'in örneğinde geçirilen bir ömür neticesinde sadece Rabbimizin rızasına bağlı olduğunu unutmamaktır.

Kardeşlerim!

Hutbemizi Şuarâ Suresi'nde Hz. İbrahim'in dilinden bizlere öğretilen şu dua ile bitirmek istiyorum: “Ey Rabbimiz! Bizlere katından hikmet bahşet! Bizleri salih kimseler arasına kat! Ardımızdan gelecek nesiller arasında bizleri iyilik ve doğrulukla anılanlardan kıl! Bizleri naîm cennetinin varislerinden eyle! İnsanların diriltilecekleri gün bizleri rezil-rüsva etme Allah'ım!”

¹ İhlâs, 112/1-4.

² Şuarâ, 26/78-82.

³ Ebû Dâvûd, Edeb, 97, 98.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِخْفَظِ اللَّهَ يَخْفَظَكَ، إِخْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُدَاهِكَ...

ALLAH'İ UNUTANLAR, UNUTULURLAR

Aziz Kardeşlerim!

Peygamberimiz (s.a.s.), amcasının oğlu Abdullah'la birlikte yolculuğa çıkmıştı. Bir ara ona “Yavrum! Sana bazı tavsiyelerde bulunacağım. Bunları sakın aklından çıkarma!” buyurdu. Ardından bu genç sahabîye Rabbi ile arasındaki bağı asla koparmaması gerektiğine dair şu nasihatte bulundu: “Allah'ın hakkını koru ki, O da seni korusun. Allah'ın hakkını koru ki, O'nu her daim yanında bulasın. Bir şey isteyeceğin zaman Allah'tan iste. Yardım dileyceğin zaman Allah'tan dile. Bil ki, bütün varlıklar sana yardım etmek üzere bir araya gelseler, Allah'ın dilediğinden başka yardımda bulunamazlar. Sana bir zarar vermek üzere elbirliği etseler, Allah'ın takdir ettiğinden başka bir zarar da veremezler.”¹

Aziz Müminler!

Hepimiz insanız. Hayat meşgalesinde kimi zaman komşumuzu, eşimizi-dostumuzu unutuyoruz. Kimi zaman akrabalarımızı, kardeşlerimizi, yetimleri, muhtaçları unutuyoruz. Kimi zaman kendimizi, çevremizi, sorumluluklarımızı unutuyoruz. Ancak bütün bunların ötesinde bir insan için en kötü olanı, yaratılış gaye ve hikmetini unutmasıdır. Asıl hüsrân, kişinin Rabbini unutarak yaşamasıdır. Allah'la olan misakını, kulluk ahdini hiçe saymasıdır. Dünyanın fani olduğu gerçeğini unutarak hesabı, mizanı, ahireti göz ardı etmesidir. İşte Rabbimiz, kendisini unutanlardan olmamamız için bizleri şöyle uyarmıştır:

“Allah'ı unutan, bu yüzden Allah'ın da kendilerini unuttuğu kimseler gibi olmayın.” ² “İşte onlar gerçekten yoldan çıkmış kimselerdir.”²

Aziz Kardeşlerim!

Rabbimiz, görev ve sorumluluklarımızı öğretmek için bize Kur'an-ı Kerim'i gönderdi. Yüce Kitabımızın bir adı da Zikr-i Hâkim'dir. O, bize unutmamamız gerekenleri hatırlatan bir kitaptır. Bizim yolumuzu aydınlatan bir kandildir, bir rehberdir. Yeter ki biz ona sımsıkı sarılsak. Yeter ki ona gönlümüzü, zihnimizi, hayatımızı açalım.

Rabbimiz, “Sen ancak bir uyarıcısın”³ buyurarak müminlere kendisini hatırlatacak, doğru yolu gösterecek en güzel ahlaka sahip bir Peygamber

gönderdi. Muhammed Mustafa (s.a.s)'i lütfetti. O, bize hak ve hakikatin, doğru ile yanlışın, iyi ile kötünün ne olduğunu öğretti. Yeter ki bizler, onun sünnetine tabi olalım. Onun eşsiz örnekliğinden ayrılmayalım. Hayatımızı, onun rahmet yüklü mesajlarıyla bereketli kılalım.

Namazımız, kurbanımız, haccımız, zekâtımız, orucumuz, hâsılı bütün ibadetlerimiz, her daim Rabbimizi hatırlayalım diye emredildi. Yeter ki bizler, ibadetlerimizin bizi Rabbimize yakınlaştırdığını, O'nun katında bizi değerli kıldığını unutmayalım.

Kıymetli Kardeşlerim!

Allah'ı unutarak yaşayanları Allah da hem dünyada hem de ahirette unutacaktır. Bu dünyada kendisine nankörlük edenleri Allah, o büyük günde rahmetinden mahrum bırakacaktır. Dünyanın esiri olanlara, Allah'ın merhametinden başka hiç bir sığınağın olmadığı mahşer gününde şöyle seslenilecektir: “Siz bu günü yaşayacağınızı nasıl unuttuysanız biz de bugün sizi unutuyoruz. Şüphesiz varacağınız yer, ateştir. Size yardım edecek kimse de yoktur.”⁴

Kardeşlerim!

Geliniz! Şu kısacık hayatımızda Rabbimize, ailemize ve çevremize karşı sorumluluklarımızı unutup ihmal etmeyelim. Bize düşenin, Allah'ın rızasına uygun yaşamak olduğunu unutmayalım. Varlık gayemizin, o büyük güne hazırlanmak olduğunu hatırmızdan çıkarmayalım. Rabbimizin nimetlerine karşı şükran ifademiz olan ibadetlerimizi aksatmayalım. O'nun her an bizi gördüğü, her davranışımızı bildiği, her sözümüzü duyduğu bilinciyle yaşayalım. Ebedi huzurun, Allah rızası doğrultusunda geçirilen bir ömre bağlı olduğunu unutmayalım.

Kardeşlerim!

Hutbemi, Rabbimizin Kuran'ı Kerim'de bizlere öğrettiği şu dualarla bitiriyorum:

“Rabbimiz! Unutur ve hata edersek bizi sorumlu tutma!”⁵

“Rabbimiz! Bizi doğru yola erıştirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok ki, lütfu bol olan yalnız sensin.”⁶

“Rabbimiz! Günahlarımızı affet, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al! Rabbimiz! Peygamberlerin aracılığıyla bize vaad ettiklerini ver; kıyamet gününde bizi rezil etme! Sen asla sözünden caymazsın.”⁷

¹ Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 59.

² Haşr, 59/19.

³ Ğâşîye, 88/21.

⁴ Câsiye, 45/34.

⁵ Bakara, 2/286.

⁶ Âl-i İmrân, 3/8.

⁷ Âl-i İmrân, 3/193-194.

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ

وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ

هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

قَالَ: لِمَ تَبْكِي يَا رَسُولَ اللَّهِ وَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ وَمَا

تَأَخَّرَ؟ قَالَ: "أَفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا، لَقَدْ نَزَلَتْ عَلَيَّ

الَّيْلَةُ آيَةٌ وَبِئْسَ قَرَأَهَا وَلَمْ يَتَفَكَّرْ فِيهِ

HERŞEY RABBİMİZİ HATIRLATIYOR!

Değerli Kardeşlerim!

Bir gün Hz. Ömer'in oğlu Abdullah, Hz. Aişe annemizden Resulullah'ta gördüğü en hayret verici şeyi anlatmasını ister. Bunun üzerine Hz. Aişe annemiz şu ibretimiz hadiseyi anlatır: Hz. Aişe'nin evinde geçirdiği gecelerden birinde Efendimiz Rabbine ibadet etmek istiyakı duyduğunu söyleyerek kendisinden izin ister. Abdest alıp, namaza durur. Ardından Kur'an okumaya başlar Yüce Resul, hem okur hem ağlar. Öyle ki gözyaşları yeri ıslatır. Nihayet sabah namazını bildirmek üzere Hz. Bilal gelir Mescid-i Nebevi'ye. Allah Resulünü o halde görünce; "Ey Allah'ın Resülü, der, Allah senin geçmiş, gelecek günahını affetmiş olduğu halde ağlıyor musun?" Efendimiz gönülleri titreten şu cevabı verir: "Ben şükreden bir kul olmayayım mı? Nasıl ağlamayayım? Allah bu gece bana öyle ayetler indirdi ki bunu okuyup da üzerinde düşünmeyene yazıklar olsun."¹

Aziz Kardeşlerim!

Acaba, Resulullah'ın uykusunu bölen, şükür secdelerinde gözyaşları döktüren ve okuyup üzerinde düşünmemiz istenen bu ayetlerde ne söylenmekteydi? Geliniz şimdi bu ayetlere kulak verelim: "Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için elbette ibretler vardır. Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. "Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru" derler."²

Şüphesiz Rabbimizin bize en büyük ikramı akıl yetisini bahşetmesidir. Bir halden diğerine devamlı değişime mesken olan kalp akıl bağı ile Yaratana bağlanacaktır. İşte bu yüzden insan kendine ve kainata selim, doğru düşünen bir akıl ile bakacak, her varlıkta Yüce Yaratıcının sonsuz ilim ve kudretini seyreyleyecek, her

şeyin yerli yerince olduğunu, boşuna bir şey yaratılmadığını idrak ederek Rabbine yakinen iman eyleyecektir.

Muhterem Kardeşlerim!

Kur'an-ı Kerim her vesile ile işte bu akıl ve gönül sahiplerine seslenmekte, kevnî ayetler üzerinde tefekkür etmeye davet etmektedir. Yedi kat gökler, kandil misali yıldızlarla süslenen sema, rahat bir yatak gibi altımıza serilen yer, toprağın bitirdikleri, bulutun indikleri, birbiri ardına gelip giden gündüz ve geceler...

Bu güzelliklerin saltanatı altında safa sürerken, bu kainatın sanatkarını, bu nimetlerin hakiki sahibini aramaya üşenen bir nankörlük ve körlük içinde ömrünü ziyan edenler hakkında ayetler ne müthiş bir ikaz ve irşaddır:

"Biz gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları oyun olsun diye yaratmadık. Biz onları, ancak ve ancak gerektiği gibi, gerçek bir sebeple yarattık, ama insanların çoğu bilmezler."³

"Allâh'ın gökten bir su indirip de onu bir yoluyla yeryüzündeki menbâlara koyduğunu görmedin mi? Sonra onunla türlü renklerde bir ekin çıkarır, sonra onun olgunlaşıp sarardığını görürsün. Sonra da onu bir çöpe çevirir. Elbette bunda temiz akıllılar için bir ihtiar vardır."⁴

Feyizli bir gönül ile kainata bakanların nazarında üzerlerindeki sema, muhteşem bir billur avize gibi ilahî sırlardan göz kırpan bir derinlik sunar... Ağaçlar ve yapraklar ellerini açarak neşeli ürperişlerle Rabbine yalvarır... Çimenler, sanki Muhammedi bir cemaat için seccadedir... Kudret nişaneleri olan dağlar, ilahî huzurda kıyam halindedir... Bulutlar, seyyar bereket menbaı olarak gökyüzünde dolaşan birer denizdir... Rüzgarlar, ilahî rahmetin habercileri... Şimşekler, korku ve ümit şerâreleri... Gürlemeler ve yıldırımlar, Kahhâr'ın saltanatının fermanları ve gafletten ikaz edici bombardımanlardır... Gündüzler, onun nurunun zuhûru; geceler, sırlar ve hikmetlerin cümbüşüdür...

Hasılı cihan, onun ayetleri ile dolu bir tecelli ve esrar kitabı; adeta sessiz bir Kur'an... Kur'an da, kelama bürünmüş bir cihan... İnsan ise, her ikisinin kavşağında bulunan bir irfan mihrakı ve tecelli abidesi...

Ne mutlu kainat ve hadiseleri gönül gözü ile seyredebilen hakiki idrak sahibi kullara! "Oku" emrinden kalplerini nasıpdâr eyleyenlere!

1. Buhârî, Teheccüd, 6

2. Âl-i İmran, 3/190-191

3. Duhân, 44/38-39

4. Zümer, 39/21

Hazırlayan: Diyanet İşleri Başkanlığı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا

الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١١﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ أَوْ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً فَأَفْضَاها قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا

اللَّهُ وَأَذَانُهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ.

EN ÖNEMLİ NİMET: İMAN

İman ile müşerref olmuş değerli Kardeşlerim!

Ebu Hureyre'den rivayet edilen bir hadiste Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyurmuştur: **“İman, altmış ya da yetmiş küsur şubeye ayrılır. En üst derecesi ‘Allah’tan başka ilah yoktur’ sözü, en alt derecesi ise insanlara eziyet veren bir şeyi yoldan kaldırmaktır...”**¹

Efendimiz, bu sözleriyle imanın öncelikle Allah’ın varlığını ve birliğini tasdik etmekten geçtiğini vurgulamıştır. Aynı zamanda Yüce Mevla’nın rızasının ve insanların faydasının gözetildiği her işin kaynağının iman olduğunu belirtmiştir.

Değerli Kardeşlerim!

İman, kelime-i tevhid ile başlayan, gönle ait bir kabul ve yöneliştir. İman, son peygamber Muhammed Mustafâ (s.a.s)’in Allah katından bize ulaştırdıklarını şüpheye yer vermeden kabul etmektir. İman edilmesi gereken esaslar dua niyetiyle dilimizden düşürmediğimiz “âmentü” cümlesinde formüle edilmiştir. Biz müminler, âmentüde “Allah’ın varlığına ve birliğine, O’nun meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahirete, kader ve kazaya, yani olup biten herşeyin Allah’ın izni ve dilemesi ile gerçekleştiğine iman ettim” deriz. Ardından kelime-i şehadet ile bu inancımızı ve sözümüze bağlılığımızı teyit ederiz.

Kıymetli Kardeşlerim!

İman, hayatımızı anlamlandıran yüce bir değerdir. İman, insan olma şerefini kul olma bahtiyarlığı ile bütünleştirir. Dünyanın sıkıntıları karşısında ümitvar olmamızı sağlar. İmanımız, karşılaştığımız haksızlık, zulüm ve her türlü olumsuzluk karşısında yegâne sığınağımızdır. Böyle durumlarda Rabbimizin sonsuz adaleti ve merhametini kendimize kalkan yapar, teselli buluruz. Sözün ve gücün tükendiği öyle anlar vardır ki bize yalnız imanımız merhem olur ve bizi rahatlatır. Çünkü imanımız, hayatın dünyadan ibaret olmadığını, birgün mutlaka herşeyin hesabının sorulacağını öğretir.

Kardeşlerim!

Kerim kitabımızda, imanın hayatımıza yön vermesi gerektiğine dair mesajlar vardır. Rabbimiz, iman ve salih ameli yüze yakın ayette bir arada zikretmiştir. Bu itibarla iman, sadece dilin “inandım”, kalbin de “tasdik ettim” demesinden ibaret değildir. İman, bütün bir benliği ve varlığı kapsayan, hayatı kuşatan temel bir disiplindir. İmanın en önemli göstergesi ameldir, hayatımızda sergilediğimiz işlerdir. Neticede insan, ahirette yalnız sözlerinden değil, yapıp ettiklerinden de hesaba çekilecektir. İşte bu yüzden inancımızın gereği olan ibadetlerimizi de yerine getirmemiz gerekir. Çünkü iman, güzelliklerin ve kurtuluşun kaynağıdır. İbadetler ise bu kaynağı besleyen en güçlü pınardır.

İnsanlara eziyet veren şeyleri yoldan kaldırmayı iman içerisinde değerlendiren Efendimiz de, imanın davranış boyutuna işaret etmiştir. Esasında bununla sadece insanlara zarar veren bir taşı yahut diken yoldan kaldırıp atmak değil; hakka, hakikate doğru giden yoldaki engelleri kaldırmak da kastedilmiştir. Zira Allah’a, Peygambere, doğruya, güzele, hayırlı olana giden yolu açmak en büyük engelleri kaldırmak değil midir? Kulu Rabbinin yolundan alıkoymak, güzellikten, iyilikten uzaklaştırmak, hak ve adaletten mahrum bırakmak, insanlık onurunu ayaklar altına almak, yoldaki taşın vereceği zararlar kıyaslanabilir mi? Elbette ki kıyaslanamaz.

Muhterem Kardeşlerim!

Geliniz, Efendimizin, “Allah’ı görüyormuşçasına kulluk yapmak”² olarak tanımladığı “ihşan” şuuru ile hareket edelim. Ve hep birlikte kendimize şu can alıcı soruları soralım. Nasıl bir Allah inancına sahibiz? İnandığımız Rabbimizle nasıl bir iletişim içerisindeyiz? Davranışlarımız imanımıza göre mi şekilleniyor? Rabbimiz bize şah damarımızdan daha yakinken³, biz bu yakınlığı ne kadar hissediyoruz?

Bu sorulara zorlanmadan cevap verebilmemiz Yaradanımızı gerçek anlamda tanıdığımızın, sevdiğimiz göstergesidir. Böylece bizler, imanımızın lezzetine daha iyi varacak ve Rabbimizin şu müjdesine nail olacağız:

“Kim Allah’a inanır, salih ameller işlerse Allah onu, içinden ırmaklar akan, ebedi kalacağı cennetlere sokar. Allah gerçekten ona güzel bir rızık vermiştir.”⁴

Yüce Rabbimiz imanımızı sağlam ve sarsılmaz, amellerimizi salih ve makbul eylesin.

¹ Müslim, İman, 58; Tirmizî, İman, 6.

² Buhârî, İman, 36; Müslim, İman, 1.

³ Kâf, 50/16.

⁴ Talak, 65/11.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الْآخِرَةِ

حَسَنَةً، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

HESAP VERME ŞUURU

Kardeşlerim!

Gönül erlerimizden Yunus Emre, bitmeyecek sandığımız kısacık ömrümüzün, Rabbimizin bir emaneti olduğunu şu dizeleriyle ne güzel dile getiriyor:

Vaktinize hazır olun, ecel vardır gelir bir gün.
Emanettir kuşça canın, sahip vardır alır bir gün.

Değerli Kardeşlerim!

Her canlının hayatında değişmez hakikat olan ölüm, bir gün mutlaka bizi de bulacaktır. Şu kadar var ki; kaçınılmaz olan bu gerçek, mü'min için karamsar bir tablo değildir. Aksine, Yüce Yaratıcımıza, Âlemlere Rahmet Peygamberimiz (s.a.s) e ve daha nice sevdiklerimize kavuşmaya açılan bir vuslat kapısıdır.

Kerim Kitabımız, o büyük günde kimi yüzlerin sevinç ve mutluluk içinde parlayacağını, kimi yüzlerin ise toz toprak içinde kararacağını haber verir.¹ Şüphesiz kararın yüzler, Rabbinin unutarak hayatını isyan ve günahlara mahkum edenlerdir. Mutlu yüzler ise, o günü unutmadan yaşayanlardır.

Bu mutluluğa ulaşmanın yöntemini her daim bizlere huzur yolunda rehber olan Efendimizin şu hadisinden öğrenelim: **“Zeki ve akıllı kişi, nefsinin kötü arzularına engel olup ölüm sonrası için hazırlık yapandır. Acınacak kimse ise, nefsinin her türlü istek ve arzusuna uyandır.”**² Bu konuda, adalet timsali Ömer Efendimizin, “Hesaba çekilmeden kendinizi hesaba çekin.” sözü ne kadar da anlamlıdır.

Kardeşlerim!

Şunu iyi bilelim ki; dünya hayatında yapıp ettiklerimiz eksiksiz kaydedilmektedir. Gün gelecek insan, küçük büyük her yaptığını karşısında hazır

bulacaktır.³ Hesap günü bize, **“Oku kitabını! Bugün, hesap görücü olarak sen kendine yetersin.”**⁴ denilecektir. **“Kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun mükâfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir.”**⁵ ayeti de her daim hesap verme şuuru ile yaşamamız gerektiğine dair bir uyarıdır.

Kıymetli Kardeşlerim!

“Ölümden önce hayatın, meşguliyetten önce boş zamanın, yokluktan önce varlığın, ihtiyarlıktan önce gençliğin ve hastalıktan önce sağlığın değerini iyi bil.”⁶ buyuran Peygamberimiz, ömür sermayemizin önemine dikkatlerimizi çekmiştir. Zira bu sermaye, bir gün tükenecek ve geri dönmeyecektir.

Süresinin ne kadar olduğunu bilemediğimiz ömrümüz, geride bıraktığımız her bir gün azalmaktadır. Her geçen gün, sevdiklerimize vedaya doğru adım adım ilerlemekteyiz. Yapıp ettiklerimizle yüzleşme anı olan büyük hesap vaktine yaklaşmaktayız. Öyleyse, sayılı günlerimizi nasıl tükettiğimiz konusunda kendimizi sürekli sorgulamalı ve hayatımızı buna göre yönlendirmeliyiz. Hayır-şer, sevap-günah ve yaratılış hikmeti açısından kendimizi bir değerlendirmeye tabi tutmalıyız. Bir gün o malum sonun bizi de yakalayacağı bilinci ile elimizdeki fırsatları zarara değil, kâra dönüştürmeliyiz.

Kardeşlerim, geliniz! Çok değerli olan hayatımızı hayırla, güzellikle, sevapla donatalım. Böyle bir değerün günahlarla, isyanlarla heba olmasına asla müsaade etmeyelim. Sermayemiz ahlakımız, umudumuz sâlih amellerimiz olsun. Terazimiz kendimiz olalım; Teraziye tutan el bizim elimiz, kefesinde de yüzlerimizi ağırtacak amellerimiz olsun. Cennet, ebedi yurdumuz, Resûlullah da komşumuz olsun.

Efendimiz (s.a.s)’in, hayatında en fazla yaptığı, bizim de dilimizden düşürmediğimiz şu dua üzerinde iyice düşünelim:

“Rabbimiz! Bize dünyada iyilik, güzellik ve nimet ver, ahirette de iyilik, güzellik ve nimet ver ve bizi ateş azabından koru.”⁷

¹ Âl-i İmrân 3/106-107; Abese, 80/38-39.

² Tirmizî, Sıfatü'l-Kıyâme, 25.

³ Kehf 18/ 49.

⁴ İsrâ 17/ 14.

⁵ Zilzâl, 99/7-8.

⁶ Hâkim, el-Müstedrek, IV, 341.

⁷ Buhârî, De'avât, 55.